

Gmina Tyczyn

Nr 1 (619)
31.01 – 27.02.2021 r.

Cena 1,50 zł

GŁOS TYCZYNA

PISMO SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Borek Stary

Hermanowa

Kielnarowa

Tyczyn

Spektakl świąteczny w wykonaniu przedszkolaków
i zerówkowiczów ze SP w Hermanowej

(fot. Aleksandra Kopiec)

W numerze:

- Setne urodziny kpt. Stefanii Obarę
- Informacja o szczepieniach przeciw COVID-19
- O uldze dla kompostujących bioodpady
- Zalety elektronicznych skierowań
- K.K. Baczyński patronem 2021 roku
- Informacje ze szkół i instytucji

Koncert online w wykonaniu zespołu „Live Music”

30 stycznia 2021 godzina: 17.00

„Z nadzieją na przyszłość”

Projekcja Koncertu dostępna będzie na naszych stronach:

<https://www.facebook.com/mgok.im.k.sobczyk.tyczyn>
<https://mgoktyczyn.pl/>

Organizatorzy:

Burmistrz Tyczyna

Parafia
Tyczyn

RADA MIEJSKA UCHWALIŁA

29 grudnia br. odbyła się XXX sesja VIII kadencji Rady Miejskiej w Tyczynie.

Radni podjęli uchwały w sprawach:

● **Przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2027.** Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

● **Uchwalenia II zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w Hermanowej i Kielnarowej.** II zmiana planu obejmuje teren o powierzchni około 10 ha, położony w południowej części gminy Tyczyn, w Hermanowej.

● **Ustalenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych.** Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach zobowiązuje Radę Miejską w Tyczynie do określenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat na rzecz gminy za usługi w zakresie odbioru gospodarowania odpadami komunalnymi oraz wywozu nieczystości płynnych. Regulacja dotyczy niezamieszkałych nieruchomości, np.: szkół, sklepów, instytucji kultury, świetlic, biur itp. Podmioty te zawierają umowy bezpośrednio z wykonawcą, który gospodaruje odpadami komunalnymi lub wywozi nieczystości płynne. Górne stawki określone w uchwale są stawkami maksymalnymi, jakie mogą być stosowane przez firmy świadczące usługi w zakresie odbioru odpadów komunalnych, których nie mogą przekroczyć przedsiębiorcy wykonujący usługi w tym zakresie. Rada ustaliła za odbiór 1 m³ odpadów komunalnych nieselektywnych kwotę w wysokości 400 zł brutto, natomiast za usługi wywozu nieczystości płynnych - 216 zł brutto za 1 m³.

● **Wykazu wydatków, które nie wygasają z upływem 2020 r.** Wydatkami ujętymi w budżecie Gminy Tyczyn, które nie zostały zrealizowane w 2020 r. i przechodzą na 2021 r., są zadania: ● rozbudowa drogi gminnej ul. Potoki w Tyczynie; ● przebudowa instalacji elektrycznej w budynku wielofunkcyjnym ul. Kościuszki w Tyczynie; ● budowa kanalizacji sanitarnej Tyczyn ul. Potoki II; ● budowa oświetlenia drogowego ul. Laurowa w Tyczynie; ● oświetlenie drogi Kielnarowa Zawodzie Borek Stary; ● budowa budynku zaplecza socjalno-sanitarnego przy boisku sportowym w Hermanowej wraz z wyposażeniem boiska; ● opracowanie XII zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Tyczyn.

● **Zmiany uchwały budżetowej gminy Tyczyn na 2020 r.**

● **Zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Tyczyn.**

● **Rozpatrzenia skargi na kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tyczynie.** Skarga została uznana za bezzasadną. Podjęte działania w ramach interwencji zostały przeprowadzone prawidłowo. Ustalono sytuację rodziny, a w związku ze sprzecznymi informacjami sprawa rodziny została przekazana do Sądu Rejonowego w Rzeszowie. Zainteresowane osoby były informowane o podejmowanych przez M-GOPS działaniach na spotkaniach, w których brały udział, a także podczas rozmów telefonicznych. Takie działania były zgodne z procedurą interwencji kryzysowej w ramach pracy socjalnej, która zakłada podjęcie działań rzeczywistych zmierzających do wyjaśnienia sytuacji i podjęcia działań adekwatnych do kompetencji właściwej instytucji. Praca socjalna polega na udzieleniu informacji, wskazówek i pomocy w rozwiązywaniu spraw życiowych, co było czynione w możliwie najszybszy sposób.

Rubrykę redaguje:

Dorota Michalak

- pracownik Urzędu Miejskiego w Tyczynie,
inspektor ds. obsługi Biura Rady Miejskiej

Zimowe obowiązki właścicieli posesji

Zimą, gdy pada śnieg, każdy właściciel nieruchomości jest zobowiązany do odśnieżania chodników przylegających do posesji, a także usuwania sopli i nadmiaru śniegu z dachów. Jest to bardzo ważne w sytuacji, gdy sople lub śnieg zagrażają zdrowiu lub życiu przechodniów.

Pamiętajmy – spadające sople mogą wyrządzić ogromną krzywdę przechodniom, a wtedy poszkodowani lub rodziny mają prawo do roszczeń.

Informacja w sprawie szczepień przeciw COVID-19

15 stycznia br. ruszyła rejestracja na szczepienia przeciw COVID-19 dla seniorów, którzy **ukończyli 80 lat**, natomiast 22.01 może rejestrować się kolejna grupa, tj. **osoby powyżej 70. roku życia**. Szczepienia dla zarejestrowanych osób z powyższych grup wiekowych rozpoczną się **25.01**. Stopniowo szczepionka przeciw COVID-19 będzie udostępniana kolejnym grupom wiekowym i zawodowym.

Na gminy został nałożony obowiązek zapewnienia transportu dla osób mających trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień przeciwko wirusowi SARS-Cov-2. Pomoc będzie organizowana dla posiadających aktualne orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu znacznym, o kodzie R lub N, lub odpowiednio I grupę z ww. schorzeniami, jak również dla osób mających trudności z dostępem do punktów szczepień (np. osoby starsze niemające możliwości samodzielnego dojazdu do ww. punktów).

W celu realizacji tego zadania, w tym zbierania zapotrzebowania na dowóz, jak również udzielania niezbędnych informacji na temat szczepień na terenie naszej gminy, został uruchomiony **telefon kontaktowy o numerze: (17) 23-04-941 czynny od poniedziałku do piątku w godz. od 7.00 do 15.00**.

Rejestracji na szczepienia przeciw COVID-19 można dokonać na trzy sposoby:

1. Poprzez całodobową bezpłatną infolinię NFZ o numerze 989. Do zapisu jest potrzebny numer PESEL oraz numer telefonu komórkowego, na który zostanie przesłane potwierdzenie umówienia wizyty na

szczepienie, a także - na dzień przed terminami obu szczepień - przypomnienie o terminie szczepienia. Rejestracji można dokonać osobiście bądź poprzez osobę z rodziny. Podczas rejestracji zostanie uzgodniony termin oraz miejsce szczepienia.

2. Poprzez kontakt z wybranym punktem szczepień. W naszej gminie do wykonywania szczepień zostały zarejestrowane dwa punkty:

Przychodnia Rejonowa w Tyczynie, ul. Rynek 10, tel.: (17) 22-19-999

Wiejski Ośrodek Zdrowia, Borek Stary 84C, tel.: (17) 22-98-102

Wykaz aktualnych punktów szczepień znajduje się pod linkiem:

<https://www.gov.pl/web/szczepimysie/punkty-szczepien>.

3. Elektronicznie poprzez e-Rejestrację dostępną na portalu **pacjent.gov.pl** (dla osób posiadających profil zaufany).

Od 15.01 br. dla osób w wieku od 18 do 69 lat został udostępniony **formularz zgłoszenia chęci szczepienia**. W przypadku dokonania zgłoszenia, w momencie rozpoczęcia szczepień odpowiedniej grupy, zainteresowane osoby otrzymają maila z informacją o możliwości rejestracji na szczepienie.

Szczepienie to szansa na powrót do normalności w naszym życiu. Nie zapominajmy jednak o codziennych środkach ostrożności.

Tekst: **Anna Fil** - sekretarz gminy

Elektroniczne skierowania do lekarzy

Od 8 stycznia br. większość skierowań do lekarzy specjalistów, jak i na konkretne badania, wystawiana jest w postaci elektronicznej. W tej formie skierowania funkcjonowały już w roku ubiegłym w wielu placówkach medycznych. Od 8.01 br. w życie wszedł obowiązek korzystania z e-skierowań w przypadku najważniejszych i najczęstszych skierowań. Od teraz skierowanie będzie dostępne w sieci. Możemy je otrzymać nie wychodząc z domu – poprzez teleporadę.

E-skierowanie jest wystawiane obligatoryjnie na świadczenia realizowane w ramach NFZ:

- ambulatoryjne świadczenia specjalistyczne (za wyjątkiem porady w zakresie logopedii),
- leczenie szpitalne,
- badania medycyny nuklearnej, badania tomografii komputerowej, w tym przypadku także te, które są finansowane ze środków innych niż ubezpieczenie w NFZ,
- rezonans magnetyczny,
- badanie endoskopowe przewodu pokarmowego,
- badanie echokardiograficzne płodu.

Skierowanie w formie papierowej w dalszym ciągu wystawiane są:

- na leczenie w sanatorium,
- na programy lekowe i rehabilitację,
- do szpitala psychiatrycznego.

Pacjenci nie potrzebują skierowania do: psychiatry, ginekologa i położnika, onkologa, wenerologa, dentysty.

Zalety e-skierowania. Nie musimy dostarczać dokumentu osobiście w terminie 14 dni – wystarczy rejestrując się osobiście lub telefonicznie, **podać 4-cyfrowy kod i PESEL** (to ważne szczególnie dla osób samotnych i schorowanych). Możemy śledzić historię leczenia na **Internetowym Koncie Pacjenta** (IKP) i w każdym momencie sprawdzić historię e-skierowań. Nie tracimy też czasu, czekając w kolejkach do rejestracji.

Jak działa e-skierowanie?

1. Lekarz wystawi e-skierowanie
2. Otrzymasz informację o e-skierowaniu
SMS z 4-cyfrowym kodem dostępu albo e-mail z załączonym w PDF e-skierowaniem
Jeśli nie korzystasz z Internetowego Konta Pacjenta, lekarz da Ci wydruk informacyjny
3. Zapisz się na świadczenia medyczne na podstawie e-skierowania
● przez telefon – podaj 4-cyfrowy kod i numer PESEL (już nie musisz dostarczać skierowania osobiście, to ważne szczególnie dla osób samotnych lub z ograniczonymi możliwościami poruszania się)
● osobiście – przekaz 4-cyfrowy kod wraz z numerem PESEL lub przedstaw wydruk informacyjny albo informację o e-skierowaniu na ekranie swojego telefonu. Placówce wyposażonej w czytnik wystarczy kod kreskowy, aby pobrać e-skierowanie

Co zrobić, by dostawać e-skierowania e-mailem lub SMS-em

1. Wpisz **pacjent.gov.pl** i kliknij „Zaloguj się”
2. Wybierz sposób logowania, na przykład:
 - profil zaufany (PZ)
 - e-dowód
 - bezpośrednio przez bank – sprawdź czy Twój bank już to oferuje
3. Jesteś na swoim Internetowym Koncie Pacjenta. Kliknij „Moje konto”
4. Wpisz swój numer telefonu lub e-mail
5. Kliknij „Zapisz” – i już!

Ważne mieć profil zaufany. To Twój podpis elektroniczny, za pomocą którego załatwisz online wiele spraw urzędowych

Załaduj profil zaufany! To proste. Możesz:
● zalogować go online przez bank (listę banków, w których możesz to zrobić znajdziesz w serwisie pz.gov.pl)
● zarejestrować się w serwisie pz.gov.pl, a następnie potwierdzić swój PZ w każdym oddziale NFZ, w urzędzie gminy, w urzędzie skarbowym lub w innej placówce oznaczonej znakiem profilu zaufanego
Listę punktów potwierdzających PZ znajdziesz na stronie pz.gov.pl

Więcej informacji o e-skierowaniu znajdziesz na: pacjent.gov.pl

Pacjenci, którzy nie korzystają z komputera czy Internetu, e-skierowanie, podobnie jak e-receptę, dostaną w placówce medycznej w formie specjalnego kodu. To z pewnością wygodniejsza i bardziej bezpieczna forma. E-skierowanie przypisywane jest automatycznie do wybranej placówki. Nie można go zrealizować w innej.

Dzięki możliwości uzyskania od lekarza wystawiającego e-skierowanie tzw. wydruku informacyjnego

dla osoby nie korzystającej z nowoczesnych rozwiązań, cały proces pozyskania i zrealizowania skierowania może wyglądać bardzo podobnie, jak w przypadku dotychczasowych papierowych skierowań. Wydruk zawiera wszystkie niezbędne do rejestracji dane, w tym rodzaj placówki, do której wystawiony jest dokument. Wydruk nie zawiera nazwy konkretnej przychodni, ponieważ pacjent sam podejmuje decyzję, w której chce się zarejestrować.

Kompostujesz - zyskujesz !

Przypominamy, że od 1 stycznia br. w gminie Tyczyn obowiązuje zwolnienie z części opłaty za odbiór odpadów dla właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi, kompostujących bioodpady, stanowiące odpady komunalne, w kompostowniku przydomowym w wysokości **5 zł** na miesiąc od 1 osoby zamieszkującej nieruchomość.

Właściciele nieruchomości, którzy chcą skorzystać z ulgi za posiadanie kompostownika i kompostowania w nim bioodpadów od stycznia 2021 r., muszą złożyć nowe deklaracje w terminie **do 10.02.2021 r.** Składając deklaracje w terminie do 10.03 br., ulga będzie obowiązywała od lutego i analogicznie ulga będzie naliczana w kolejnych miesiącach. Warunkiem skorzystania z tego zwolnienia jest **posiadanie kompostownika przydomowego**. Skorzystanie z ulgi oznacza, że **bioodpady nie będą odbierane przez firmę wywozową oraz nie będzie możliwości oddania tych odpadów do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych**. Wszystkie bioodpady z danej nieruchomości muszą zostać zagospodarowane w przydomowym kompostowniku.

Deklarację można złożyć:

- **osobiście** w siedzibie **Urzędu Miejskiego w Tyczynie, ul. Rynek 18**, 36-020 Tyczyn, w godz. pracy Urzędu (poniedziałek 7.30-17.00, wtorek – czwartek 7.30- 15.30, piątek 7.30 -14.00) lub
- **przesłać pocztą na adres urzędu** bądź
- **za pomocą środków komunikacji elektronicznej** (Platformy Usług Administracji Publicznej ePUAP, po podpisaniu bezpiecznym podpisem elektronicznym, weryfikowanym za pomocą kwalifikowanego certyfikatu lub podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP). Druk deklaracji dostępny jest na stronie internetowej Gminy Tyczyn: **www.tyczyn.pl**, w zakładce *Gospodarka odpadami*, oraz w siedzibie Urzędu.

Kompostownikiem może być pryzma, drewniana skrzynia, plastikowe bądź metalowe pojemniki zapewniające swobodny dostęp powietrza do kompostu lub płyta gnojownika.

Wybierając sposób i miejsce kompostowania, należy wziąć pod uwagę, aby kompostownik znajdował się w miejscu nie powodującym uciążliwości zarówno dla nas, jak i mieszkańców nieruchomości sąsiednich. Zasady korzystania ze swej nieruchomości reguluje Kodeks cywilny, gdzie w art. 144 wskazano, że: *Właściciel nieruchomości powinien przy wykonywaniu swego prawa powstrzymać się od działań, które by zakłócały korzystanie z nieruchomości sąsiednich ponad przeciętną miarę, wynikającą ze społeczno-gospodarczego przeznaczenia nieruchomości i stosunków miejscowych.*

Aby uzyskać wartościowy kompost, trzeba wykorzystać do kompostowania:

- ✓ części uprawianych roślin,
- ✓ ściętą trawę, liście, drobne gałęzie, chwasty, małe kawałki drewna, spadłe owoce,
- ✓ odpady i obierki po owocach i warzywach,
- ✓ skórki od bananów, resztki owoców cytrusowych,
- ✓ resztki produktów mleczarskich, stary chleb,
- ✓ fusy po herbacie i kawie z filtrem (jeśli jest papierowy), herbatę ekspresową,
- ✓ skorupki od jajek.

Do kompostowania nie należy przeznaczать:

- ✓ kości, mięsa, gotowanych warzyw,
- ✓ zepsutej żywności, płynnych resztek jedzenia, bardzo tłustego jedzenia,
- ✓ odchodów zwierzęcych,
- ✓ tkanin, materiałów nieorganicznych, sztucznych materiałów organicznych,
- ✓ papieru, papierosów,
- ✓ materiałów i substancji zanieczyszczonych (np. zawierających metale ciężkie lub toksyczne związki organiczne).

Posiadanie przydomowego kompostownika i kompostowanie w nim bioodpadów będzie podlegało kontroli. W przypadku stwierdzenia nieposiadania przydomowego kompostownika, niewpuszczenia osoby uprawnionej do przeprowadzenia jego kontroli bądź niekompostowania w nim wszystkich bioodpadów wytworzonych na nieruchomości, w drodze decyzji nastąpi utrata prawa do zwolnienia z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na okres 6 miesięcy.

Kompostowanie należy uznać za najbardziej pożądany sposób unieszkodliwiania odpadów biodegradowalnych. Skorzysta na tym środowisko naturalne, a my dodatkowo uzyskamy cenny nawóz, który można wykorzystywać w ogrodzie bez ograniczeń. Dlatego wszystkich, którzy mają taką możliwość, zachęcamy do stosowania tej metody unieszkodliwiania bioodpadów.

Tekst: **Barbara Popowicz** – Urząd Miejski w Tyczynie

Aktywny Samorząd

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rzeszowie zaprasza osoby niepełnosprawne z terenu powiatu rzeszowskiego do ubiegania się o dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach pilotażowego programu PFRON – Aktywny Samorząd.

Informacje dotyczące realizacji programu w **2020 r.** można uzyskać w siedzibie **Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Rzeszowie ul. Batorego 9, 35-005 Rzeszów**, pod nr. tel.: **(17) 85-94-823, wew. 7 lub 519-585-427**, a także na stronach internetowych: **bip.powiat.rzeszow.pl** oraz **www.pcpr.powiat.rzeszow.pl**

Podsumowanie 2020 roku

Ogółem z dofinansowań skorzystało **108** osób niepełnosprawnych, z czego w ramach Modułu I – **51** osób, a z Modułu II – **57** osób. Dofinansowania w zakresie Modułu I przyznawane były na pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, uzyskania prawa jazdy, dofinansowanie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, szkoleń w zakresie obsługi sprzętu elektronicznego oraz oprogramowania zakupionego w ramach programu, pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego oraz skutera o napędzie elektrycznym, pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanych wózków inwalidzkich o napędzie elektrycznym, specjalistyczne protezy oraz pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki osobie zależnej.

Dofinansowania w zakresie Modułu II przyznawane były na pokrycie kosztów czesnego oraz dodatki na pokrycie kosztów kształcenia jako pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Setna rocznica urodzin pani Stefanii

Stefania Obara ps. „Stefa” urodziła się **24.01.1921 r. w Straszylu**. Była żołnierzem Armii Krajowej od marca 1942 r. w placówce „Topola” w Tyczynie, pod dowództwem **Jana Rabczaka** ps. „Dąb”. Pełniła funkcje łączniczki oraz sanitariuszki przybocznej dr. **Ludwika Obary** ps. „Rivanoł”. Wspólnie prowadzili kursy dla sanitariuszek w placówce. Pani Obara uczestniczyła w akcji „Burza” - w wyzwoleniu Tyczyny przez żołnierzy AK 26.07.1944 r., a następnie była sanitariuszką w szpitalu polowym w Hermanowej. Po zakończeniu działań wojennych do lipca 1945 r. była ścigana przez Urząd Bezpieczeństwa.

W 1960 r. czynnie uczestniczyła w sprzeciwie rodziców wobec usunięcia nauki religii ze szkół, za co była szykanowana wielokrotnymi wezwaniami na milicję i kolegiami oraz nakładaniem grzywien pieniężnych. W latach 1980-1981 działała w NSZZ „Solidarność” Rolników Indywidualnych, a od 1989 r. należy do „Solidarności” Emerytów w Rzeszowie. W 1989 r. była współzałożycielką Koła Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej (KŚŻŻAK) w Tyczynie, w którym pełniła funkcję sekretarza, a od 2008 r. prezesa Koła.

Pani Stefania Obara jest autorem kilku publikacji książkowych ukazujących dawne obyczaje, czas wojny, działalność „Solidarności” i działalność Koła ŚŻŻAK w Tyczynie. Są to: *Nasze korzenie – ludzie i obyczaje* (opis życia na wsi przed II wojną światową, zwyczajów i pieśni), *Rodaków naszych patriotyczne rymowanie* (wiersze patriotyczne pisane przez lokalnych autorów, m.in. S. Obarę), *Chwalebne dziedzictwo* - współautorka z **Mieczysławem Skotnickim** (opis czasów II wojny światowej, akcji „Burza” w Tyczynie, powojennych prześladowań i działalności Koła ŚŻŻAK w Tyczynie), *Tryptyk Patriotyczny Od Armii Krajowej do Solidarności w Gminie Tyczyn* (o działalności żołnierzy AK w Straszylu, walce o religię w szkołach i „Solidarności”).

Obecnie Pani Stefania Obara ma stopień kapitana w stanie spoczynku i jest prezesem Koła ŚŻŻAK w Tyczynie. Za swoją działalność odznaczona została m.in.

Krzyżem Armii Krajowej, Krzyżem Partyzanckim i nagrodą „Świadek Historii”.

Tekst: **Janusz Skotnicki** – burmistrz Tyczyna

Droga Pani Stefanio, Dostojna Jubilatko!

Dzień 24 stycznia 2021 roku wyznaczył Pani przeżyte 100 lat. To długi i piękny czas życia dla rodziny, społeczeństwa i Ojczyzny. Z tej okazji prosimy o przyjęcie najserdeczniejszych życzeń. Niech zdrowie nadal służy, a niespożyta energia i pogoda ducha nie opuszczają. Niech Bóg błogosławi i wspiera w kolejnych latach życia.

Z okazji tak zacnego Jubileuszu składamy także serdeczne podziękowania za przekazywanie i krzewienie w sercach młodego pokolenia patriotyzmu i wartości: Bóg, Honor, Ojczyzna.

Wdzięczna Grupa Patriotyczna z Hermanowej

Treść listu gratulacyjnego dla pani Stefanii od Burmistrza Tyczyna i Przewodniczącego Rady Miejskiej

Czcigodna Pani Stefanio

Z wielką radością świętujemy 100. rocznicę Pani urodzin. Taki jubileusz dany jest tylko niewielu ludziom, a gdy dotyczy tak zasłużonej osoby jak Pani, dostarcza dodatkowej satysfakcji.

Pani życie i działalność pozostawiają znaczący ślad w historii naszego miasta, służąc za wzór dla młodych pokoleń. Nasze osobiste spotkania z Panią zawsze pogłębiały szacunek i podziw dla Pani wytrwałej pracy i wspaniałej patriotycznej postawy.

W imieniu lokalnego samorządu prosimy przyjąć od nas podziękowanie za wszystkie trudy poniesione na rzecz naszej społeczności, zarówno w czasach walki o niepodległość, obrony wolności wyznania w czasach powojennych, jak i troskę o upamiętnianie chwalebnych wydarzeń i ludzi ich tworzących.

Składamy Pani najgorętsze życzenia zdrowia, wielu sił, pogody ducha oraz przeżywania kolejnych lat życia w atmosferze rodzinnej miłości i życzliwości.

Z wyrazami szacunku

*Ryszard Fornal
Przewodniczący
Rady Miejskiej w Tyczynie*

*Janusz Skotnicki
Burmistrz Tyczyna*

Tyczyn, 24 stycznia 2021 r.

Z powodu pandemii, w trosce o zdrowie pani Stefanii Obary, list gratulacyjny oraz kwiaty zostały wręczone na ręce jej syna Stanisława Obary Fot. Anna Fil

Pani Stefania z wnukami Karolem i Łukaszem, którzy pomagają w opiece nad babcią

Podsumowanie roku w M-GOK i jego filiach

Rok 2020 dla Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury im. K. Sobczyk w Tyczynie rozpoczął się nominacją **Zbigniewa Sztaby** do *Osobowości Roku* w dziedzinie *Kultura* w plebiscyście portalu *nowiny24*. Pan Zbigniew zwyciężył na szczeblu powiatowym, a później wojewódzkim.

W styczniu w Tyczynie odbył się Jubileuszowy **XV Przegląd Kołędowy Chórów**, podczas którego wystąpiło 6 chórów. Jak co roku wzięliśmy także udział w finale Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, przygotowując program artystyczny. Styczeń w MGOK Tyczyn i jego filiach przebiegał także pod kątem **zająć feryjnych** dla dzieci. Dzięki pozytywnym z **Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** w Tyczynie środkiem udało się zapewnić bezpłatny wypoczynek dla około 60 dzieci z naszej gminy.

W Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie oraz MGOK Tyczyn, przy współpracy z Towarzystwem Miłośników Ziemi Tyczyńskiej, odbyły się **XII Obchody Dni Pamięci o Ofiarach Holokaustu**. Wydarzenie zostało podzielone na dwa bloki. W pierwszym uczestnicy zapalili znicze przy bramie cmentarza żydowskiego, udali się na spacer śladami tyczyńskich Żydów, zwiedzili kościół parafialny oraz cmentarz, gdzie złożono kwiaty i zapalono znicze na grobach tyczyńskich *Sprawiedliwych wśród Narodów Świata*. Następnie w M-GOK odbyło się spotkanie z 14-osobową grupą przybyłych gości, wśród których były dwie ocalone: **Judi Elkin** z USA i **Lucy Retman** z Izraela oraz rodziny ofiar Holokaustu. Druga część obchodów odbyła się w CDKiIT, podczas niej przypomniana została historia o życiu i działalności Żydów na Ziemi Tyczyńskiej, odbyła się wystawa judaików ze zbiorów **Jerzego Soleckiego** oraz koncert muzyki żydowskiej.

Wykład Macieja Terczyńskiego w ramach XII Obchodów Międzynarodowych Dni Pamięci o Ofiarach Holokaustu

W styczniu w naszych filiach w: Borku Starym, Hermanowej i Kielnarowej odbyły się: **jasełka**, **koncert charytatywny** oraz spotkanie z okazji **Dnia Babci i Dziadka**. W Centrum Promocji Dziedzictwa Kulturowego miało miejsce spotkanie z podróżnikiem **Jackiem Jasińskim**, które przyciągnęło bardzo duże

grono osób. Podczas spotkania wysłuchaliśmy opowieści o wyprawach konnych na Kaukaz, do Gruzji, Persji i wielu innych ciekawych miejsc.

Uczestnicy spotkania z Jackiem Jasińskim

Miesiąc luty minął w ośrodku i filiach na **spotkaniach tematycznych**. W Kielnarowej odbyło się spotkanie z firmą kosmetyczną Forever, a w Hermanowej spotkanie pt. *Z tradycją i kulturą za pan brat!*, podczas którego twórcy zaprezentowali swoje poezję, rzeźby, rękodzieła; odbyły się także występy wokalne Regionalnego Stowarzyszenia Twórców Kultury oraz Zespołu Śpiewaczego Hermanowianki. W Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie została zorganizowana wystawa **Kamila Jarosha** - portret *Im mniej, tym więcej*, którą w marcu można było zwiedzać również w formie wirtualnej.

Miesiąc marzec rozpoczął się obchodami **Dnia Kobiet**. W Tyczynie panie mogły uczestniczyć w darmowych zajęciach fitness z trenerem personalnym **Piotrem Leniartem**. Odbyło się również spotkanie pt. *Sukces w spódnicy*, podczas którego o swoich pasjach i sukcesie opowiedziała **Jolanta Magda** - trenerka zespołu Cheerleaders Flimero. Oprócz tego wydarzenia odbyły się również: koncert wychowanków MDK Rzeszów, którzy zaprezentowali najpiękniejsze piosenki o kobietach, minikiermasz kosmetyków i biżuterii oraz konkurs z nagrodami. Nasze filie również organizowały spotkania dla pań. W Kielnarowej odbył się spektakl *Igraszki z diabłem* w wykonaniu amatorskiego zespołu teatralnego Kół Gospodyń Wiejskich z Chmielnika. W Hermanowej wystąpiła dziecięca grupa wokalna oraz dziecięcy zespół taneczny, odbyły się warsztaty (na których panie mogły wykonać własną bransoletkę), minikiermasz z kosmetykami oraz pokaz makijażu okolicznościowego i fryzury. Dom Ludowy w Borku Starym przygotował bogaty program, podczas którego zobaczyliśmy występy Zespołu Śpiewaczego Borkowianie i Kabaretu Nasz z Dynowa oraz wystawę **Gabrieli Joniec** pt. *Kobiety Małe i Duże*. W tym miesiącu został ogłoszony także konkurs na najładniejszy stroik wielkanocny.

Marzec był bardzo trudnym miesiącem dla wszystkich. Ze względu na ogłoszenie stanu epidemii nasza działalność stacjonarna, wszystkie wydarzenia i zajęcia musiały zostać zawieszane. Jednak Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury i jego filie przeniosły swoje działania

do sieci. Było to zupełnie nowe doświadczenie, które na początku było dla nas wielkim wyzwaniem. Jak się później okazało nasze obawy były bezpodstawne. Zajęcia online oraz wydarzenia organizowane przez nas w sieci spotkały się z bardzo pozytywnym odbiorem lokalnej społeczności, co bardzo nas ucieszyło.

W ciągu całego roku zajęcia odbywały się w dwóch formach: **online oraz stacjonarnie** (jeśli wytyczne na taką formę pozwalały). Wszystkie zajęcia i imprezy odbywały się w ścisłym reżimie sanitarnym z zachowaniem zalecanych obostrzeń. W 2020 r. nakręciliśmy 25 filmów z zajęciami plastycznymi, które miały charakter ogólnodostępny, oraz 6 filmów przeznaczonych wyłącznie dla dzieci uczęszczających na zajęcia plastyczne w MGOK i filiach. Taką samą formę miały zajęcia taneczne – część filmów była ogólnodostępna, a część przeznaczona wyłącznie dla uczestników zajęć.

W ubiegłym roku w M-GOK Tyczyn odbyły się następujące zajęcia: zajęcia plastyczne dla dzieci, warsztaty rękodzielnicze dla dorosłych, zajęcia taneczne dla dzieci, zajęcia Zespołu Tańca Ludowego Młodzi Tyczyniaczy, zajęcia z baletu dla dzieci, próby Zespołu Śpiewaczego Tyczyniaczy, zajęcia *Zdrowy kręgosłup*, zumba dla dorosłych, zajęcia jujitsu dla dzieci, kurs szycia na maszynie, robotyka dla dzieci, klub fotograficzny, ognisko muzyczne, próby Zespołu Śpiewaczego Kielnarowanie, zajęcia malarskie dla dorosłych, zajęcia wokalne dla dzieci, spotkania emerytów, zajęcia z języka angielskiego, spotkania Koła Gospodyń Wiejskich, zajęcia Wataha Break dance, nauka gry na instrumentach, próby Zespołu Śpiewaczego Hermanowianki, warsztaty z rękodzieła i biżuterii, zajęcia dla najmłodszych „Mama i ja”, zajęcia kulinarne, akrobatyka, Zumba Kids, zajęcia teatralne. Oferta naszego Ośrodka była bardzo bogata i każdy mógł znaleźć coś dla siebie.

W kwietniu i maju włączyliśmy się w **akcję szycia maseczek**, których łącznie powstało ponad 3 tys. Trafiły one do instytucji działających na terenie naszej gminy oraz przychodni, szpitali, jednostek OSP i hospicjów. Ogłoszony został również konkurs pt. *W moim magicznym domu, czyli życie codzienne Polaków w czasie kwarantanny*. Uczestnicy mieli za zadanie przedstawić, jak zmieniło się ich życie w czasie kwarantanny. Mogli to zrobić za pomocą zdjęć, filmów, tekstów itp.

Majowe obchody z okazji **uchwalenia Konstytucji 3 Maja** przeniosły się do sieci. Z tej okazji nagrany został film, który rozpoczął się od okolicznościowego przemówienia Burmistrza Tyczyna. W dalszej części filmu usłyszeliśmy *Mazurek 3 Maja* w wykonaniu **Anety Leniart** (wokalistki zespołu muzycznego Rewers oraz nauczycielki w Szkole Muzycznej AVMusic w Tyczynie). W materiale zaprezentowane zostały zdjęcia oraz filmy z archiwum MGOK prezentujące obchody trzeciomajowe w latach ubiegłych. Dzięki współpracy z rodzicami i nauczycielami uczniów ze Szkoły Podstawowej w Borku Starym w filmie mogliśmy usłyszeć wiersze patriotyczne recytowane przez dzieci, przygotowane specjalnie na potrzeby realizacji filmowej.

Tegoroczne Dni Tyczyna również przybrały inną formę, bowiem zorganizowaliśmy **kino samochodowe**.

Dzięki uprzejmości tyczyńskiej firmy Tywent mogło się ono odbyć na terenie parkingu przy sklepie Marmax. W ramach kina samochodowego można było obejrzeć dwie produkcje: *Green Book* oraz *(Nie)znajomi*. Kino zgromadziło około 500 osób, a bilety na wydarzenie rozeszły się w ekspresowym tempie! Jak widać tego-roczna nowa formuła tego wydarzenia przypadła naszej społeczności do gustu, z czego bardzo się cieszymy.

Początek wakacji był dla nas czasem organizacji wypoczynku dla najmłodszych z naszej gminy. Zajęcia były bezpłatne i zapewniły opiekę grupie około 50 dzieci. W czerwcu w Centrum Promocji Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej odbyły się zajęcia warsztatowe dla dzieci pt. *Kreatywny sposób na nudę* (w warsztatach uczestniczyło 12 dzieci).

Końcem lipca w bardzo kameralnej formie odbyły się uroczystości z okazji kolejnej **rocznicy akcji „Burza”** na terenie naszej gminy. Obchody rozpoczęła msza św. w kościele parafialnym, po której przedstawiciele udali się na cmentarz, aby złożyć kwiaty i zapalić znicze. Przy mogiłach żołnierzy został odczytany Apel Poległych.

Na początku sierpnia Zespół Śpiewaczy Hermanowianki oraz solista ZS Tyczyniaczy wzięli udział w konkursie *Pogórzańska Nuta 2020*. Podczas przeglądu w kategorii zespoły śpiewacze zaprezentował się Zespół Śpiewaczy Hermanowianki, który zajął III miejsce. W kategorii soliści/śpiewacy wystąpił **Władysław Mlaś**, który zajął II miejsce i został wytypowany przez jury do udziału w Przeglądzie Kapel, Śpiewaków i Instrumentalistów w Kazimierzu nad Wisłą. W przeglądzie tym pan Władysław otrzymał wyróżnienie!

W sierpniu nareszcie mogliśmy zorganizować imprezę plenerową, były to **Dożynki Gminy Tyczyn**. Impreza odbyła się z zachowaniem reżimu sanitarnego oraz z biletowanym wstępem dla ograniczonej liczby osób. Podczas dożynek wystąpiły nasze zespoły śpiewacze, rozstrzygnięto także konkurs *Tyczyn gminą pełną kwiatów i zieleni*, wystąpił kabaret Weźrzesz oraz Kapela Pieczarki. W Domu Ludowym w Hermanowej odbyło się zakończenie wakacji dla dzieci w formie warsztatowej: zajęć plastycznych, animacji oraz pokazów strażackich z udzielania pierwszej pomocy, prowadzonych przez OSP Hermanowa i OSP Łukawiec.

Wrzesień rozpoczął się Dniem Otwartym zorganizowanym przez Dom Ludowy w Borku Starym, podczas którego można było się zapoznać z ofertą zajęć organizowanych przez placówkę w roku artystycznym 2020/2021. Odbyły się zajęcia z akrobatyki, zumba kids, zorganizowany został pokaz strażacki i animacje dla dzieci.

We wrześniu odbyły się również wydarzenia w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa. Pierwszym spotkaniem w ramach EDD był wernisaż **Anny Kuchniak** pt. *Cisza, spokój, czas* połączony z recitalem skrzypcowym **Mai Andrzejewskiej**. Wystawę można było także obejrzeć w formie online. Drugim wydarzeniem był **XX Przegląd Wiejskich Zespołów Artystycznych**, którego forma w tym roku uległa poszerzeniu

ciąg dalszy na str. 10

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury im. K. Sobczyk w Tyczynie

o kategorii *kapecle ludowe* i *zespoły obrzędowe*. W przeglądzie wzięło udział 13 zespołów śpiewaczych, 5 kapel i 1 zespół obrzędowy. Podczas imprezy nagrodzone zostały zespoły śpiewacze działające przy naszych filiach: Kapela Wójta Tycznera (III miejsce w kategorii kapecle ludowe), Hermanowianki i Kielnarowanie (ex aequo III miejsce), natomiast Borkowianie otrzymali wyróżnienie. W ramach EDD powstał również cykl filmów pt. *Tyczyńskim szlakiem*. W pierwszym odcinku mogliśmy zapoznać się z historią Tyczyna, drugi opowiadał o Pałacu Wodzickich, natomiast trzeci o kościele parafialnym. W filmach wystąpili: **Zofia Domino** z TMZT oraz ks. proboszcz tyczyńskiej parafii **Marian Czenczek**. W Centrum Promocji Dziedzictwa Kulturowego odbyły się warsztaty przeprowadzone przez Archiwum Państwowe w Rzeszowie. Podczas nich zostały podane przykłady źródeł, w których można poszukiwać ważnych informacji o przodkach.

W październiku w Domu Ludowym w Kielnarowej odbył się **Festiwal Fascynacji**, podczas którego na dzieci czekały liczne atrakcje, m.in. warsztaty chemiczne, plastyczne, beat box, gry planszowe. Zajęcia zrealizowało Centrum Socjo-Pedagogiczne Team z Rzeszowa. W Domu Ludowym w Borku Starym od października można było obejrzeć **wystawę fotograficzną *Odessa 2019*** zorganizowaną wspólnie z Sekcją Fotograficzną Uniwersytetu Trzeciego Wieku Uniwersytetu Rzeszowskiego. W grudniu rozpoczęto również przygotowania do stworzenia wystawy w formie online, którą będziemy mogli obejrzeć w styczniu br. Od sierpnia do października CDKiIT udostępniało również wirtualne wystawy muzealiów, w których przedstawione zostały informacje o użyteczności oraz o eksponatach muzealnych i ich historii.

Zajęcia dla dzieci podczas Festiwalu Fascynacji w Kielnarowej

W listopadzie odbyły się **obchody odzyskania przez Polskę Niepodległości**, które w tym roku również przeniosły się do sieci. W ramach obchodów koncelebrovano mszę św. w tyczyńskim kościele, Burmistrz Tyczyna wygłosił okolicznościowe przemówienie oraz złożono kwiaty pod pomnikiem Czynu Patriotycznego. W Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie odbyła się internetowa wystawa prac **Ryszarda Szymańskiego** pt. *Szum rzeki Tanew*.

Wojewódzki Przegląd Zespołów Artystycznych

W dniach 18-21.11 ub.r. na jednej ze ścian Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury powstał mural z wizerunkiem **Katarzyny Sobczyk** - patronki naszego ośrodka. Autorami muralu są **Rafał Roskowiński** i **Katarzyna Sykut** z R&R Studio Kreatywne. Mural powstał z okazji 10. rocznicy śmierci wokalistki oraz 10-lecia festiwalu piosenek Katarzyny Sobczyk *O Złotą Różę Małego Księcia*. Pomysłodawczynią i koordynatorem całego projektu była dyrektor M-GOK **Zakia Cieślicka-Majka**, która podkreśla, że mural powstał po to, aby dodać optymizmu w tych trudnych dla nas czasach oraz upamiętnić twórczość artystki. Wizerunek Kasi ożywił przestrzeń naszego zabytkowego miasteczka. Powstanie muralu wzbudziło również bardzo duże zainteresowanie mediów oraz prasy, od naszej lokalnej TVP3, GC Nowiny, Rzeszów News, Kurier Rzeszowski itd. po ogólnopolskie portale, m.in., Onet, Interia, TVP1.

W grudniu na kanale YouTube M-GOK ukazał się film pt. *Opowiedz mi swoją historię*, czyli reportaż o Festiwalu Piosenek Katarzyny Sobczyk *O Złotą Różę Małego Księcia*. W tym roku miała odbyć się jubileuszowa edycja tego wydarzenia. Ze względu na ograniczenia nie mogliśmy jej zorganizować w takiej formie, w jakiej to planowaliśmy. Film był ukoronowaniem dziewięciu edycji festiwalu. Znalazły się w nim materiały z poprzednich lat, przeplatane wspomnieniami osób

Numer 2. „Głosu Tyczyna”

ukaze się z datą **28.02.2021 r.**

Termin składania tekstów upływa:

15.02.2021 r.

Teksty można przesyłać e-mailem na adres redakcji: **glostyczyna@tyczyn.pl** lub składać osobiście w siedzibie redakcji: **Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna**, ul. Mickiewicza 1, 36-020 Tyczyn, **tel. (17) 22-19-410** w godz. pracy biblioteki oraz w **Urzędzie Miejskim w Tyczynie**, ul. Rynek 18, 36-020 Tyczyn, **pok. 24, tel. (17) 23-04-924**.

zaangażowanych w organizację tego wydarzenia od pierwszej edycji. Mogliśmy usłyszeć najpiękniejsze piosenki **Katarzyny Sobczyk** w interpretacjach uczestniczek festiwalu: **Aleksandry Wajdy** i **Karoliny Nieckarz**. O swoim udziale, pozytywnym odbiorze festiwalu oraz jego znaczeniu dla rozwoju kultury muzycznej chętnie opowiadali **Elżbieta Lewicka** oraz **Andrzej Klee** i **śp. Jerzy Dynia**, którzy z festiwalem związani byli od pierwszej jego edycji. W materiale wystąpili również: **Aneta Leniart** i jej uczniowie – **Zosia Skowron** i **Florian Sroka** z AVMusic Edukacja Muzyczna w Tyczynie.

W grudniu powstały również dwa filmy okolicznościowe. Pierwszym z nich był film z życzeniami świątecznymi, złożonymi przez dyrektor M-GOK Tyczyn, oraz występami naszych zespołów śpiewaczych, które przygotowały dla mieszkańców gminy piękne staropolskie kolędy. Drugim filmem były nagrania występów tanecznych dzieciaków uczęszczających na zajęcia w MGOK i jego filiach oraz par tanecznych z Zespołu Tańca Ludowego Młodzi Tyczyniacy. Zespoły zaprezentowały układy, nad którymi pracowały od początku sezonu artystycznego.

M-GOK w Tyczynie wspólnie ze Stowarzyszeniem Turystyczno-Sportowym Wodnik z siedzibą w Kielnaro-

wej od września do grudnia realizował projekt pod nazwą *Tu jest moje miejsce, tu jest mój dom*. Projekt dofinansowany był ze środków programu *Działaj Lokalnie* Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce oraz Ośrodek Działaj Lokalnie Fundacja Przestrzeń Lokalna. Zadanie obejmowało zajęcia teatralne, wokalne i konkurs pt. *Ja w kwarantannie*. Uczestnikami projektu były dzieci i młodzież z terenu gminy Tyczyn. Zajęcia odbywały się w Domu Ludowym w Borku Starym i Hermanowej.

Mamy nadzieję, że pomimo tak trudnego dla nas wszystkich roku i zupełnie nowej rzeczywistości, z którą wszyscy mierzymy się od marca, udało nam się choć w części spełnić oczekiwania naszych mieszkańców co do organizowanych przez nasze placówki wydarzeń kulturalnych, zajęć i warsztatów. Liczymy, że nasza działalność w tym roku będzie mogła nadal się rozwijać i przyciągać rzesze odbiorców nie tylko w formie online, lecz również - jeśli pozwolą na to warunki - w formie stacjonarnej.

Dziękujemy wszystkim za 2020 rok i mamy nadzieję - do szybkiego zobaczenia na naszych kolejnych wydarzeniach, które już dla Was przygotowujemy!

Tekst: **Dorota Błońska** - M-GOK

Tu jest moje miejsce, tu jest mój dom

Zakończenie projektu

Od września do grudnia 2020 r. grupa nieformalna *Tu i teraz* realizowała projekt pod patronatem Stowarzyszenia Turystyczno-Sportowego WODNIK i przy współpracy z M-GOK im. Katarzyny Sobczyk w Tyczynie. Zadanie otrzymało dofinansowanie ze środków programu *Działaj Lokalnie* Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce oraz Ośrodek Działaj Lokalnie Fundacja Przestrzeń Lokalna.

W ramach projektu odbyły się: warsztaty teatralne, wokalne, a także konkurs pn. *Ja w kwarantannie*. W całości udział wzięły dzieci z gminy Tyczyn: mieszkańcy Borku Starego i Hermanowej.

Pomimo trudnej sytuacji epidemicznej, przypadającej na okres realizacji zadania, udało nam się

zrealizować zamierzone cele, wywołując uśmiech na twarzach dzieci i zadowolenie z tego, że mogliśmy się spotykać, tworzyć i realizować swoje pasje.

Serdecznie zapraszamy do obejrzenia relacji on-line na Facebooku Stowarzyszenia Turystyczno-Sportowego Wodnik i M-GOK w Tyczynie pod linkiem: https://youtu.be/qHCD9U_SY7A.

Tekst: **Renata Rochecka** - koordynator projektu

OGŁOSZENIA/REKLAMY

Osoby zainteresowane zamieszczeniem ogłoszenia lub reklamy w „**Głosie Tyczyna**” mogą to zrobić telefonicznie pod nr. tel. **(17) 22-19-318, wew. 24** oraz **(17) 22-19-410**, a także e-mailowo: **glostyczyna@tyczyn.pl**.

CENNIK OGŁOSZEŃ:

- ▶ Za ogłoszenia drobne – **1 zł od słowa**,
- ▶ Za ogłoszenia ramkowe o pow. 6,5 x 9 cm – **25 zł**,
- ▶ Za ogłoszenia ramkowe o pow. 13 x 9 cm – **50 zł**.
- ▶ W treści ogłoszenia adres oraz nr telefonu traktowane są jako jedno słowo.
- ▶ Ogłoszenia dotyczące nieruchomości położonych na terenie Gminy Tyczyn typu: „sprzedam/kupię działkę, wynajmę dom”, „zamienię mieszkanie” oraz „życzenia” od osób prywatnych są **płatne**.
- ▶ Ogłoszenia dotyczące w treści: „szukam/dam pracę”, „nekrologi” są **bezpłatne**.

Zajęcia w ramach projektu „Tu jest moje miejsce, tu jest mój dom”

Pomagamy

20-letnia **Marysia** z Hermanowej niedługo po urodzeniu ciężko chorowała. Wkrótce w Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie zdiagnozowano u niej **mukowiscydozę** – ciężką chorobę płuc. Swoje dzieciństwo i lata szkolne dzieliła pomiędzy domem, szpitalem i pobyt w sanatoriach, najczęściej w Rabce. Kiedy Marysia miała 16 lat, choroba tak się nasiliła, że została zakwalifikowana do przeszczepu płuc przez Śląskie Centrum Chorób Serca.

28 listopada ub.r., po 10-godzinnej operacji w klinice w Zabrze, Maria otrzymała nowe płuca i nadzieję na lepsze życie. Ciągłe przebywa jeszcze w Śląskim Centrum. W tym trudnym czasie pooperacyjnym wspiera ją duchowo rodzina, która kontaktuje się z nią przede wszystkim mailowo. Wszyscy są pełni nadziei, że już wkrótce wróci do domu.

Rodzina wierzy, że przy wsparciu ludzi dobrego serca Marysia będzie mogła jak najdłużej cieszyć się nowymi płucami. Jej bliscy mają nadzieję, że wystarczy pieniędzy na zakup leków potransplantacyjnych (ok. 500 zł miesięcznie), a także sprzętu rehabilitacyjnego, rehabilitację i częste wyjazdy do Zabrze. Każda ofiarowana złotówka daje jej szansę na lepsze jutro.

Mukowiscydoza
Jestem **Maria Nowak**
od urodzenia choruję na Mukowiscydozę
Każdy dzień to ciągła walka o życie
Aktualnie oczekuję na przeszczep płuc.
Przeznacz 1% podatku na leki i rehabilitację dla Marysi.
Nr KRS 0000064892 z dopiskiem "Maria Nowak"
lub dowolną kwotą na konto:
49 1020 3466 0000 9302 0002 3473

Zosia Tendelska z Kielnarowej ma siedem lat. Urodziła się z rozszczepem kręgosłupa i przepukliną oponową oraz z wodogłowiem. Diagnoza lekarzy sprzed i tuż po urodzeniu brzmiała jednoznacznie: „Nikłe szanse na to, że dziecko będzie mówić, siedzieć czy trzymać samodzielnie główkę, a nawet małe szanse na przeżycie”.

Dzięki Bożej pomocy i wielkiej chęci do życia jest dużo lepiej niż przewidywano. Fachowe ręce lekarzy operujących dziewczynkę (już ponad 10 razy), wspinała opieka medyczna specjalistów i rehabilitantów, a przede wszystkim ogromna determinacja rodziców, by w przyszłości ich córka mogła samodzielnie funkcjonować, sprawiły, że Zosia radzi sobie coraz lepiej. Dziewczynka, mimo że jest niepełnosprawna i porusza się na wózku inwalidzkim, w mowie dorównuje swojej starszej o 2 lata siostrze.

W 2020 r. w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Olsztynie Zosia miała operację z powodu odleżyny umiejscowionej na kręgosłupie. Obecnie rana

goi się, dlatego Zosia nie może przemieszczać się na wózku inwalidzkim ani siedzieć w foteliku; może tylko leżeć lub być noszona na rękach. Niestety, wkrótce dziewczynkę czeka powtórna operacja, gdyż nastąpiły komplikacje (stan zapalny, popękane szwy). To nie koniec problemów zdrowotnych Zosi. Zaplanowany jest kolejny zabieg operacyjny - na kręgosłup. Ma ją przeprowadzić doktor **Paweł Grabala** z Uniwersyteckiego Dziecięcego Szpitala w Białymstoku.

Zosia z Misiem

Polepszający się stan zdrowia Zosi i ludzkie otwarte serca dodają wiary rodzicom, że poradzą sobie finansowo z zakupem specjalistycznych środków opatrunkowych, częstymi kosztownymi wyjazdami na konsultacje, rehabilitację, a w przyszłości stać ich będzie na zakup dostosowanego do wieku córki nowego fotelika samochodowego, wózka spacerowego, wózka aktywnego i pionizatora.

Gdy Zosia miała roczek, odbył się dla niej w styczniu pierwszy Koncert Charytatywny w Domu Ludowym w Hermanowej, który zgromadził liczną widownię. Tak było przez kolejne 5 lat. W ubiegłym roku taki koncert odbył się także w Domu Ludowym w Kielnarowej. W tych wyjątkowych wydarzeniach uczestniczyła zawsze Zosia ze swoją rodziną.

Tegoroczny styczeń jest inny. W przeddzień siódmych urodzin Zosi został dostarczony do jej domu urodzinowy tort (specjalność pani Lidii), a w dniu urodzin w intencji jubilatki została odprawiona Msza św. w kościele parafialnym w Hermanowej.

PRZEKAŻ 1% LUB DAROWIZNĘ NA SZLACHETNY CEL!
62 1600 1286 0003 0031 8642 6001
Fundacja Avalon
1%
KRS: 0000270809
z dopiskiem Tendelska, 3008
POMÓŻ ZOSI W WALCE Z CHOROBA!

tekst: **Krystyna Kotowicz**

Kolejne sukcesy naszych uczniów

Niezwykle miło nam poinformować, że grudzień przyniósł kolejne duże sukcesy uczniów naszej szkoły.

W wojewódzkim konkursie na inscenizację pn. *Ocalmy naszą planetę!*, organizowanym przez Podkarpacką Izbę Rolnictwa Ekologicznego oraz Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, grupa zerówkowiczów z naszej szkoły zdobyła wyróżnienie za przedstawienie o małych Ekoludkach, które chcą pomagać Ziemi i chronić ją przed zanieczyszczeniem. Małych artystów do występu przygotowały **Barbara Fornal** i **Anna Walat-Sęp**. W innej kategorii tego wojewódzkiego konkursu, tj. *Turystyka i aktywny wypoczynek*, wyróżnienia otrzymały trzy uczennice klas 7: **Antonina Ciupak**, **Wiktoria Jarosz** i **Wiktoria Wrona**. Tu zadaniem uczestników było nagranie filmu wideo – reklamy promującego rozwój turystyki i aktywne spędzanie czasu. Opiekunami uczestniczek były **Diana Hałoń** i **Adam Janiec**. 28 grudnia 2020 r. w sali konferencyjnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego odbyła się uroczysta gala, w czasie której nasi uczniowie z rąk wicemarszałka województwa **Piotra Pilcha** oraz **Alicji Duliban** odebrali dyplomy i nagrody rzeczowe.

Dyplomy i nagrody zdobyli również nasi uczniowie wyróżnieni w programie pn. *Wsparcie szkół i placówek w zajęciach pozalekcyjnych w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19*, organizowanym przez Kuratorium Oświaty w Rzeszowie we współpracy z Samorządem Województwa Podkarpackiego, Wojewódzkim Domem Kultury w Rzeszowie, Teatrem im. Wandy Siemaszko-

wej w Rzeszowie, Polskim Radiem Rzeszów oraz Telewizją Polską. W dwóch kategoriach: *Warsztaty teatralne online* oraz *Teatr w domu i szkole*, docenieni zostali: **Joanna Błaszczak**, **Piotr Brzęk**, **Dominika Kalandyk**, **Paweł Miechoński**, **Mateusz Motyka**, **Aleksandra Tłuczek**, **Karol Trzyna**. Koordynatorem projektu był **Adam Janiec**.

Dzięki współpracy z Naukowym Kołem Matematyków prowadzonym przy Zespole Szkół Sióstr Prezentek w Rzeszowie przez **dr. Mariusza Krausa** nasi uczniowie **Paweł Miechoński** i **Jakub Niedziałek** zakwalifikowali się do drugiego etapu XVI edycji Olimpiady Matematycznej Instytutu Matematycznego PAN.

Wszystkim uczniom, ich rodzicom oraz opiekunom serdecznie dziękujemy i gratulujemy! Nie byłoby tych sukcesów, gdyby nie systematyczna współpraca szkoły z różnymi instytucjami i organizacjami oraz udział w ogólnopolskich projektach i akcjach. Mimo pandemii realizujemy projekt Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego pod patronatem MEN i Rzecznika Praw Dziecka pn. *Mała książka – wielki człowiek*, dzięki któremu każdy pierwszoklasista otrzymał atrakcyjną wyprawkę czytelniczą. Wielkim uznaniem ze strony rodziców cieszy się akcja *Dzieci uczą rodziców*. Ta ciekawa forma edukacyjna udowadnia, że wszyscy możemy uczyć się od siebie, dzieci od dorosłych, dorośli od dzieci. Innymi programami, w których uczestniczymy, są m.in.: *Cała Polska programuje. Uczymy Dzieci Programować*, *Czytam z Klasą lekturki spod chmurki*, *Być jak Ignacy* oraz *Gry komputerowe i video w szkołach*.

Tekst: **Zofia Międlar-Mruk** - dyrektor SP w Tyczynie

Czytam z klasą

Uczniowie klas I-III z naszej szkoły od września ub.r. uczestniczą w międzynarodowym projekcie edukacyjnym „Czytam z Klasą lekturki spod chmurki”. Poprzez czytanie lektur dzieci zgłębiają wiedzę na temat globalnego ocieplenia i jego wpływu na naszą planetę. Poznają zagrożenia przyrody i sposoby, dzięki którym można dbać o środowisko naturalne. W bieżącym roku szkolnym postacią przewodnią w projekcie jest mała chmurka Tosia, która ukazuje dzieciom nurtujące ją problemy związane z zanieczyszczeniem środowiska, zachęca i mobilizuje uczniów do rozwiązania bardzo ważnych problemów natury ekologicznej. Wszystko to jest spójne z omawianą w tym czasie lekturą i realizowaną innowacją ekologiczną pt. „Dbam o zdrowie i przyrodę”. Projekt czytelnicy składa się z trzech modułów, z których każdy bezpośrednio związany jest z aktualną porą roku. To doskonała okazja do rozwijania kompetencji kluczowych u uczniów.

W ramach realizacji I modułu uczniowie klasy IIC uzupełnili swoje lekturniki i wspólnie przygotowali „Drzewo czytelnice”, na którym umieściliśmy listki z informacjami dotyczącymi czytanych przez dzieci tekstów. Zorganizowaliśmy wspólnie ze świetlicą szkolną obchody Światowego Dnia Drzewa. Wyjechaliśmy z tej okazji do lasu, gdzie spotkaliśmy się z leśniczym,

który przeprowadził dla nas ciekawe zajęcia o lesie i jego mieszkańcach. Poznawaliśmy różne gatunki drzew i roślin, nauczyliśmy się zbierać grzyby. Podczas zajęć korzystaliśmy z atlasów przyrodniczych, encyklopedii i innych ciekawych książek.

Zaprosiliśmy także na spotkanie do naszej klasy **Rafała Salacha**, który jest ornitologiem i pasjonatem przyrody. Pan Rafał wraz ze swoją córką **Laurą**, która jest uczennicą naszej klasy, opowiedzieli nam o zwyczajach i życiu ptaków. Oglądaliśmy również film przyrodniczy, który dla nas nakręcili podczas obrączkowania ptaków. Mogliśmy też obejrzeć obrączki, które ornitolog zakłada ptakom. W tym samym dniu ogłoszony został konkurs plastyczny, na który wykonaliśmy prace plastyczne o migracji ptaków. Na koniec realizacji I modułu projektu przeczytaliśmy na zajęciach opowiadanie pt. „Mała chmurka w krainie drzew”. Bardzo się nam ono spodobało i z chęcią wykonaliśmy własne rysunki obrazujące fragmenty opowiadania.

Przed nami dwa kolejne moduły projektu. Z niecierpliwością oczekujemy nowych zadań i wyzwań, które przygotowali dla nas autorzy. Mamy nadzieję, że będą równie atrakcyjne.

Tekst: **Anna Pondo** - koordynator projektu i wychowawczyni klasy IIC

Sukcesy naszych uczniów

• Z przyjemnością informujemy, że w Ogólnopolskim Konkursie Plastycznym pt. „**Jem zdrowo, żyję zdrowo**”, zorganizowanym przez Miejskie Przedszkole nr 94 im. Małego Księcia w Katowicach, praca **Lenki Ślusarskiej** z zerówki **zajęła I miejsce**.

Celem konkursu było: zachęcenie dzieci do zdrowego odżywiania oraz ukazanie wartości zdrowia jako potencjału, którym dysponują, przewidywania zagrożeń, unikania ich, a jeśli już się pojawiają – kształtowanie zdolności do radzenia sobie z trudną sytuacją.

• Miejskie Przedszkole Nr 94 w Katowicach było także organizatorem konkursu plastycznego pt. „**Symbole Narodowe**” skierowanego do dzieci w wieku 5-6 lat. Specjalnie powołana komisja konkursowa wyłoniła laureatów, wśród których na I miejscu znalazła się uczennica Punktu Przedszkolnego **Antonina Krasnopolska**.

Lenka z nagrodą i dyplomem

Antosia z nagrodami

• Uczennica **Martyna Kalita** (kl. 8) zdobyła II miejsce w wojewódzkim konkursie pt. „**Jesienią góry są najszczęśliwsze**”, który odbywał się w ramach Dnia Bieszczadzkiego 2020. Patronat nad tegorocznym konkursem sprawowali: Wojewoda Podkarpacki, Marszałek Województwa Podkarpackiego, Prezydent Miasta Rzeszowa oraz Rektor Politechniki Rzeszowskiej.

Konkurs, adresowany do uczniów szkół podstawowych i średnich, składał się z trzech kategorii: piosenka o tematyce bieszczadzkiej, turystycznej, poetyckiej, praca plastyczna, fotografia. Martyna wykonała bardzo ciekawą pracę plastyczną przedstawiającą góry jesienią porą.

• Nasi uczniowie zostali także nagrodzeni w XXII Wojewódzkim Konkursie Plastyczno-Teatralnym „**Kukły 2020**”, którego organizatorem był Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteka w Krasnem. Konkurs odbywał się pod patronatem Starostwa Powiatowego w Rzeszowie i Wójta Gminy Krasne. Uczestnicy konkursu mieli za zadanie wykonać kukielkę, pacynkę, maskę lub marionetkę zgodnie z motywem przewodnim edycji, którym w tym roku były postacie z filmów dla dzieci i młodzieży.

Na konkurs wpłynęło 96 prac o bardzo wysokim poziomie artystycznym, co podkreślali przedstawiciele konkursowego jury i organizatorzy. W kategorii *lalka* (klasy 4-6) I nagrodę zdobył **Konrad Bęben** (kl. 6b) za „Myszkę Zuzię”, a **Julia Nowak** (kl. 6b) II nagrodę za „Czerwonego Kapturka”. W kategorii *maska* (klasy 4-6) wyróżnienie otrzymała **Aleksandra Pieniowska** (kl. 6b) za pracę „Tygrysek”.

Serdecznie gratulujemy naszym uczniom osiągnięć i życzymy kolejnych sukcesów.

Teksty i zdj.:

Anna Patrzyk, Elżbieta Kociubińska, Agata Krasnopolska, Elżbieta Koniewicz

Mikołajki na sportowo

7 grudnia ub.r. w naszej szkole odbył się Mikołajkowy Turniej Gier i Zabaw Ruchowych dla oddziału przedszkolnego „Krasnoludków” oraz zerówki. Wszystkie dzieci były wspaniale przygotowane do zawodów, ubrane na czerwono oraz w czapkach Mikołaja.

W zawodach sportowych łącznie startowało 37 przedszkolaków podzielonych na trzy drużyny, oddzielnie dla klasy 0 oraz punktu przedszkolnego. Wszyscy dzielnie i wspaniale walczyli w sześciu konkurencjach, m.in. w sztafecie Mikołajów, ubieraniu choinki czy biegu z prezentami.

Przedszkolaki wykazały się wspaniałą szybkością i zwinnością podczas wykonywania poszczególnych zadań. Turniej dał im dużo radości, satysfakcji i okazję do integracji z innymi uczniami. Wszystkie dzieci otrzymały upominki w postaci mikołajkowych słodkości oraz pamiątkowe dyplomy.

Tekst: **Monika Kopeć**

Święta Bożego Narodzenia w SP Hermanowa

Święta Bożego Narodzenia w roku 2020 były inne niż zwykle. Zabrakło wspólnego kolędowania, łamania się opłatkiem oraz uroczystych spotkań klasowych. Pandemia zaburzyła bieg corocznych wydarzeń, nie powstrzymała nas jednak przed zachowaniem podniosłej atmosfery skupionej wokół tak ważnych świąt.

Na holu naszej szkoły pojawiła się przepiękna choinka, którą przystrajały dzieci z oddziału „0”, oraz szopka przypominająca o narodzinach Jezusa. Udało się także zorganizować krótki spektakl on-line, który został przygotowany przez panie: **Aleksandrę Kopiec**, **Małgorzatę Błędnia** oraz **Ewę Pac-Majkut**. Przedszkolaki zaprezentowały dwa piękne tańce. Pierwszy z nich przedstawiał powitanie na świecie Jezusa Chrystusa, nie zabrakło w nim Dzieciątka, Maryi, Józefa,

Trzech Króli, wesołych aniołów oraz pastuszków. Drużyna taniec należała do roztańczonych aniołków z białymi skrzydłami oraz aureolami. Blask i radość tego dnia udzieliła się nam wszystkim.

Ciepłe słowa ze strony rodziców dzieci pokrzepiały serca nauczycieli odpowiedzialnych za przygotowanie jasełek. Dzieci z grup świetlicowych oraz przedstawiciele Samorządu Uczniowskiego dołożyli wszelkich starań do stworzenia wirtualnych życzeń dla całej społeczności szkolnej oraz rodziców. Nie zabrakło także gry na pianinie oraz śpiewu świątecznych piosenek. Ten okres przedświąteczny, choć inny niż zwykle, nie pozwolił zapomnieć o istocie Świąt Bożego Narodzenia.

Tekst: **Aleksandra Kopiec** - nauczyciel SP w Hermanowej

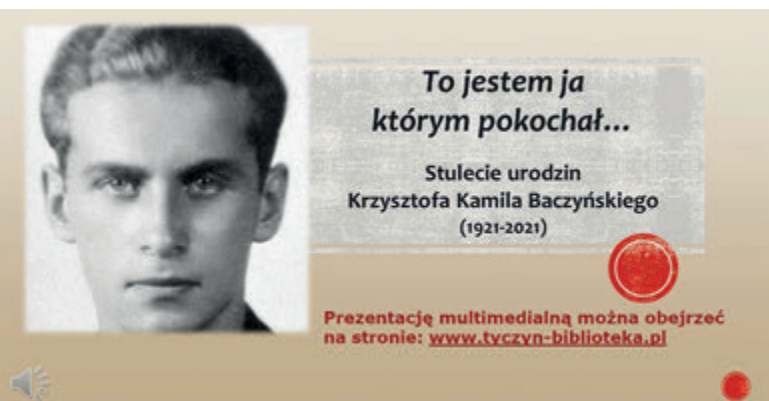
„To jestem ja, którym pokochał...”

Stulecie urodzin Krzysztofa Kamila Baczyńskiego

22 stycznia br. minęła setna rocznica urodzin **Krzysztofa Kamila Baczyńskiego**. Chyba nie ma osoby znającej jego życie i poezję, która nie odczuwałaby wielkiej straty z powodu śmierci poety w czasie

powstania warszawskiego. Talent poetycki Baczyńskiego, połączony z charakterystyczną dla młodych ludzi tamtego tragicznego czasu wielką dojrzałością wewnętrzną, uczynił z tego 23-letniego mężczyzny symbol pokolenia Kolumbów. MiGBP w Tyczynie włączyła się w upamiętnienie poety-żołnierza, przygotowując prezentację multimedialną dostępną online.

Na stronie internetowej biblioteki: www.tyczyn-biblioteka.pl oraz na fanpage'u Facebook ([facebook.pl/biblioteczyn](https://www.facebook.com/tyczyn-biblioteczyn)) został udostępniony filmik, przygotowany przez bibliotekarzy, dzięki któremu można poznać sylwetkę poety, jego fotografie, fragmenty twórczości (także malarskiej), rękopisów. Udostępniono także wiersze Baczyńskiego, czytane m.in. przez znanych aktorów: **Annę Romantowską** i **Krzysztofa Kolbergera** oraz piosenki, których teksty zaczerpnięto z twórczości poety.

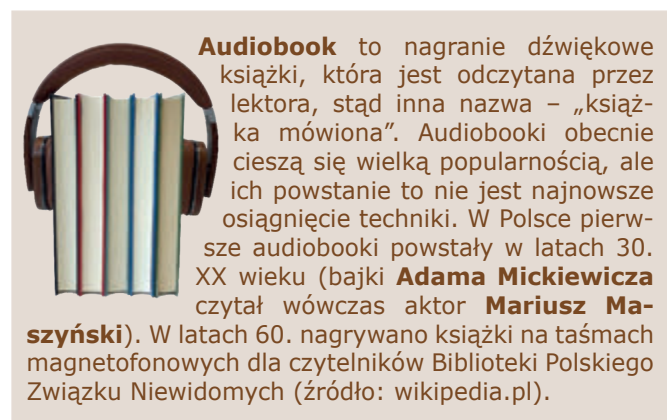
Bezpłatne audiobooki w bibliotece polona.pl

Miłośnicy książki mówionej będą zadowoleni. Biblioteka cyfrowa polona.pl wzbogaciła się o 70 audiobooków, które są dostępne bezpłatnie także na stronie wolnelektury.pl. Warto wiedzieć, że do nagrań dźwiękowych wybrano utwory, które nie były dotąd dostępne w postaci audiobooków.

Audiobooki można pobrać bez konieczności logowania ze strony internetowej: polona.pl. Wśród 70

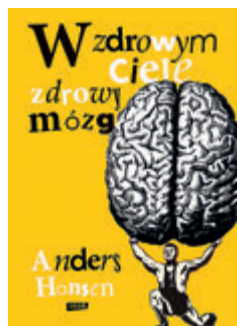
tytułów w wersji dźwiękowej znalazły się m.in.: *Mały Książę* A. de Saint-Exupéry'ego, *Potop* H. Sienkiewicza, *Nad Niemnem* E. Orzeszkowej, *Moralność Pani Dulskiej* G. Zapolskiej (lektura tegorocznego Narodowego Czytania) czy *Król Maciuś Pierwszy* J. Korczaka, a także utwory C.K. Norwida – patrona 2021 roku.

Polona.pl to biblioteka cyfrowa, w której udostępniono ponad **3 miliony publikacji** w wersji elektronicznej. Są wśród nich m.in.: książki, czasopisma, rękopisy, starodruki, mapy, fotografie, pocztówki.

Wolnelektury.pl to biblioteka internetowa, która udostępnia ponad **5,5 tysiąca** woluminów. Wśród nich są lektury szkolne, klasyka literatury polskiej i światowej, a także utwory wielu autorów współcześnie żyjących. Teksty można pobrać w różnych formatach: PDF, zwykły tekst lub w formatach odtwarzanych na czytnikach e-booków. Interesujący utwór można także słuchać online.

Teksty: **Agnieszka Janda**

Pandemia koronawirusa zmieniła wiele. Codzienne raporty o liczbie zakażonych oraz zgonach nie nastrojają optymistycznie. Liczne ograniczenia powodują, że więcej czasu spędzamy w domach, prowadząc bardziej siedzący tryb życia niż wcześniej. **Anders Hansen** – znany szwedzki lekarz – w swojej książce pt. **„W zdrowym ciele zdrowy mózg”** przekonuje czytelnika, że aktywność fizyczna (spacery, bieganie, jazda rowerem itp.) wpływa nie tylko

na zmniejszenie zapadalności na wiele chorób cywilizacyjnych. Wyniki badań przytoczone przez autora książki dowodzą, że ruch poprawia także działanie naszego mózgu, zmniejsza uczucie lęku i stresu, poprawia także naszą koncentrację i kreatywność oraz spowalnia naturalny proces starzenia się naszego mózgu. Podobno już po 6 tygodniach od wprowadzenia w swoją codzienność ruchu można odczuć pozytywne oddziaływanie aktywności fizycznej na mózg. W książce znajdziemy także ciekawe historie pacjentów, którym rozpoczęcie przygody z regularną aktywnością fizyczną pomogło w walce z różnymi chorobami.

Co można zrobić, kiedy w ciągu jednego tygodnia człowiek traci dom, staje się bezdomnym i dowiaduje się o śmiertelnej chorobie najbliższej osoby? Jedni pewnie powiedzą, że nic, tylko sięść i choć przez chwilę popłakać. **Raynor Winn** jednak nie poddaje się przeciwnościom losu. Zabiera chorego męża **Motha** w ponad tysiąckilometrową wędrowkę Szlakiem Południowo-Zachodniego Wybrzeża Anglii. Szaleństwo? Dla jednych

pewnie tak. Dla innych – szansa na zdobycie nowych doświadczeń, na poznanie granic możliwości swojego ciała i psychiki, szansa zobaczenia swoich słabości, czas na przemyślenia. Obcowanie z przyrodą, poleganie tylko na sobie, biwakowanie pod gołym niebem, życie z dnia na dzień, refleksje nad życiem i śmiercią to główne wątki książki Raynor Winn pt. **„Słone ścieżki”**.

By przeczytać kolejną książkę, w której poznamy ikonę nie tylko polskich biegów górskich – **Izabelę Zatorską-Pleskacz** – nie trzeba być fanem biegania. Jeśli dołożymy do tego nazwisko znanego rzeszowskiego dziennikarza **Jaromira Kwiatkowskiego**, który przeprowadził wywiad-rzekę z panią Izabelą, to z pewnością przyznacie Państwo mi rację, że obok takiej pozycji na rynku wydawniczym nie sposób przejść obojętnie. **„Gambate! Daj z siebie wszystko!”** to opowieść nie tylko o bieganiu. To książka o niesamowitym harcie ducha, samodyscyplinie, a przede wszystkim radości z biegania i wysiłku fizycznego. Towarzystwo pani Izabeli (która z niezwykłą szczerością snuje historię swojego życia, nie unikając odpowiedzi na trudne pytania) i pana Jaromira (dyskretnie kierującego rozmowę na kolejne, ciekawe życiowe tory) umili czytelnikom niejedną wieczór przy dobrej herbatce. Tekst dopełniają liczne fotografie.

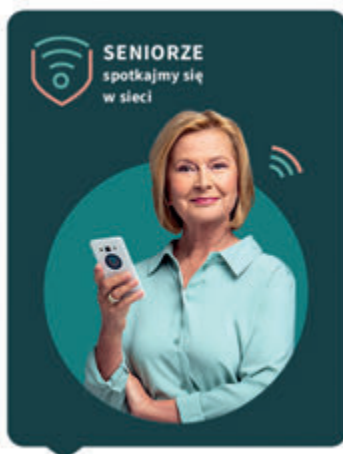
Poleca: **Agnieszka Janda**

Seniorze, spotkajmy się w sieci

Od prawie dwóch lat na łamach GT pojawiają się teksty z cyklu „Bankowcy dla Edukacji”. Inicjatorem programu o takiej samej nazwie jest Warszawski Instytut Bankowości, który od 5 lat – dzięki podejmowanym inicjatywom – stara się m.in. upowszechniać wiedzę ekonomiczną i zagadnienia z zakresu cyberbezpieczeństwa. Celem tych działań jest eliminowanie wśród społeczeństwa, szczególnie starszego pokolenia, zjawiska wykluczenia finansowego. „Bankowcy dla edukacji” to jeden z największych programów edukacji finansowej w Europie, współtworzony m.in. przez banki, instytucje publiczne, samorządowe oraz media.

Artykuły, jakie ukazują się w GT w ramach kampanii, mają na celu nie tylko zwiększenie świadomości społeczeństwa (szczególnie starszego pokolenia) jeśli chodzi o wiedzę finansową. Zadaniem tych publikacji jest głównie uwrażliwienie odbiorców na bezpieczeństwo w Internecie. Jest to szczególnie ważne w okresie pandemii, kiedy to kładzie się duży nacisk na załatwianie jak największej ilości spraw przez Internet.

Na stronie internetowej MiGBP w Tyczynie: **www.tyczyn-biblioteka.pl**, z zakładki **Bank dla edukacji** publikujemy także – w ramach współpracy – teksty z zakresu finansów i bankowości elektronicznej. Na szczególną uwagę zasługują także krótkie filmiki, jakie powstały w ramach kampanii „Bankowcy dla edukacji”. Nowa jej edycja, której ambasadorką jest znana aktorka **Barbara Bursztynowicz**, została skierowana do seniorów, a jej celem jest pomoc starszym w bezpiecznym korzystaniu z możliwości, jakie daje Internet.

W ramach kampanii (realizowanej wspólnie z Państwowym Instytutem Badawczym NASK oraz Ministerstwem Cyfryzacji) powstało m.in. pięć filmików instruktażowych, w których główną rolę odgrywa **Barbara Bursztynowicz**. Krótka teatralna scenka, wzięta z życia i bliska każdemu seniorowi, jest pretekstem do przekazania ważnych informacji z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu. Linki do filmików można znaleźć m.in. na stronie internetowej: **www.tyczyn-biblioteka.pl**.

Jakie tematy zostały poruszone w filmikach? Zainteresowani dowiedzą się, jak bezpiecznie korzystać z poczty elektronicznej i mediów społecznościowych czy jak załatwiać codzienne sprawy przez Internet. Ważny jest także filmik poświęcony programom antywirusowym. Oddzielne krótkie nagranie dotyczy metod, jakimi oszuści posługują się nie tylko w Internecie, by wyłudzić pieniądze.

Tekst: **Agnieszka Janda**
na podst.: bde.wib.org.pl

Apel do Mieszkańców

Poniżej prezentujemy szkolne fotografie z lat 1946/1947 klas pierwszych i drugich. Zdjęcia przekazane zostały **Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Tyczynie** przez pana **Mieczysława Skotnickiego**. W związku z przygotowywanym przez **Towarzystwo Miłośników Ziemi Tyczyńskiej** albu-

mem starych fotografii, którego tematem przewodnim będzie szkoła, zwracamy się z prośbą do czytelników „Głosu Tyczyna” o pomoc w identyfikacji osób znajdujących się na poniższych zdjęciach.

Tych z Państwa, którzy rozpoznają z imienia i nazwiska dzieci na fotografiach, prosimy o kontakt z panią **Zofią Domino** (tel. **666-379-575**) lub biblioteką (tel. **17 22-19-410**).

W kolejnych numerach GT będziemy prezentować zdjęcia pozostałych klas z lat 1946/1947.

Klasa Ia z wychowawczynią Anną Karaczyńską

Klasa Ib z wychowawczynią Zofią Wodnicką

Klasa IIa z wychowawczynią Augustą Błaszczak

Klasa IIb z wychowawczynią Zofią Wendekerówną

Podziękowanie

Serdecznie dziękuję
Panu Januszowi Chuchli
za pomoc w identyfikacji osób i miejsc
znajdujących się na starych fotografiach,
które prezentuję na łamach *Głosu Tyczyna*.

Cieszę się, że są wśród czytelników GT
osoby, które z zacięciem czytają
moje teksty i chcą się podzielić
swoją wiedzą na temat dawnych zdjęć.

Krzysztof Chmielowski

Bankowcy dla Edukacji

Chroń swoją tożsamość nawet podczas lockdownu

Ostatnie miesiące i tygodnie spędzamy w domu, intensyfikując tym samym naszą obecność w Internecie – od zakupów w e-sklepach aż do znacznie poważniejszych spraw, jak np. szukanie nowej pracy. Tempo cyfryzacji naszego życia, z jakim mamy do czynienia w ostatnich miesiącach, spowodowało, że nie zawsze jesteśmy do tego odpowiednio przygotowani. To stwarza optymalne warunki działania dla zorganizowanych grup przestępczych, pozyskujących dane osobowe w celu prowadzenia kryminalnej działalności.

Wystarczy jeden nieopatrzny ruch, w postaci np. wysyłki online skanu dowodu osobistego lub podania zawartych w nim danych, by zasilić zasoby cybergangów. **Pamiętajmy: rzetelny pracodawca nigdy nie wymaga od kandydata do pracy, by ten skanował bądź kserował dowód osobisty!**

Takie działania są niezgodne z obowiązującym prawem, poczynając od ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (RODO), a kończąc na ustawie o dokumentach publicznych, która wprost penalizuje kserowanie dowodów tożsamości poza wskazanymi w ustawie wyjątkami. Nie należy do nich z pewnością proces rekrutacji – również w sytuacjach, kiedy odbywa się on w formie zdalnej.

Jeśli zatem w ofercie pracy, lub późniejszej korespondencji z rzekomym pracodawcą, pojawia się warunek wysłania kopii dowodu osobistego, prawa jazdy czy paszportu, można być praktycznie pewnym, iż anons zamieściła grupa przestępcza, a zatem zamiast zatrudnienia mogą czekać nas spore kłopoty.

Podobne problemy oznaczają może skorzystanie z pozornie atrakcyjnej oferty zakupu na raty urządzeń AGD, RTV, sprzętu sportowego czy innych dóbr codziennego użytku. Jeśli zamiast zaufanych dostawców tego typu usług, takich jak banki czy renomowane platformy e-commerce, skorzystamy z „super okazji”, to już sama niska cena powinna wzbudzić nasze poważne podejrzenia. Utrata przelanej na konto przestępcy „pierwszej raty” to w takich przypadkach scenariusz... najlepszy z możliwych. Jeśli wysłaliśmy oszustom skan dowodu osobistego, możemy być pewni, iż nie posłużył on do weryfikacji naszej zdolności kredytowej, tylko... no właśnie, do czego?

Kreatywność przestępców jest nieograniczona

Najpewniej do wyłudzenia kredytu w banku lub pożyczki w instytucji pożyczkowej. Dysponując odwzorowaniem dokumentu tożsamości, nawet w formie skanu, sprawcy mogą sporządzić dość wiarygodny falsyfikat, który następnie zostanie przedłożony jako autentyczny dowód tożsamości rzekomego pożyczkobiorcy.

W przypadku zaciągania zobowiązania w kanałach zdalnych oszust nie musi nawet niczego fałszować, gdyż gros roboty wykonała za niego sama ofiara, fotografując lub skanując dowód osobisty, prawo jazdy lub pierwszą stronę paszportu. Dla przestępcy to znacznie lepsza i bezpieczniejsza opcja aniżeli posłużenie się dokumentem skradzionym w tramwaju bądź sklepie – w tym przypadku bowiem ofiara z reguły jest świadoma popełnionego przestępstwa, istnieje więc duże prawdopodobieństwo, iż o utracie poinformowała policję oraz bank.

Pozyskanie odwzorowania dokumentu z reguły nie jest traktowane jako zagrożenie, a wiele osób wręcz nie ma świadomości, że ich dane osobowe znalazły się w niewłaściwych rękach - w zupełnie innym celu niż były wysłane - oraz jakie mogą być tego konsekwencje. W efekcie o dokonanym oszustwie (lub oszustwach – sprawcy często nie poprzestają na jednorazowym użyciu cudzych danych osobowych!) dowiadujemy się, odbierając nakaz zapłaty lub zawiadomienie o wszczęciu egzekucji komorniczej. Roszczenia w takim przypadku mogą iść w dziesiątki/setki tysięcy, a w skrajnych przy-

padkach nawet miliony złotych. Udowodnienie, że padliśmy ofiarą cynicznych oszustów, jest i żmudne, i czasochłonne.

Podobnie może stać się w sytuacji, kiedy sprawcy postanowili z użyciem naszych danych osobowych wyłudzić smartfony, laptopy czy inny sprzęt elektroniczny od operatora telekomunikacyjnego, zawierając umowę – oczywiście bez zamiaru spłaty kolejnych rat zobowiązania.

Kopie dokumentów tożsamości są też wykorzystywane do rezerwacji noclegów - i to nie tylko w hotelach i pensjonatach, ale też w prywatnych mieszkaniach, udostępnianych przez różne serwisy internetowe! W takich przypadkach właściciel nieruchomości, po wyprowadzeniu się najemcy, może zobaczyć gołe ściany, a podejrzenie pada na niewinną osobę, której dane zostały wskazane przy rezerwacji kwatery. W podobny sposób grupy przestępcze kradną samochody, skutery i rowery z wypożyczalni, a nawet są w stanie zarejestrować działalność gospodarczą (np. w celu wyłudzeń podatkowych lub masowych wyłudzeń w e-handlu), wszystko oczywiście bez świadomości osoby, która mimo woli staje się przedsiębiorcą-przestępcą.

Jak skutecznie i bezpiecznie się chronić?

W starciu z dobrze zorganizowanym, a przy tym bezwzględny przeciwnikiem, jakim są krajowe i międzynarodowe grupy przestępcze oraz cybergangi, warto wiedzieć, jak skutecznie zapewnić sobie bezpieczeństwo.

Konieczne – niezwłocznie po uświadomieniu sobie utraty dokumentów albo też przekazaniu ich skanów w niepowołane ręce – trzeba zgłosić ten fakt do międzybankowego systemu **Dokumenty Zastrzeżone**. To system wymiany informacji o utraconych dokumentach tożsamości, z którego na bieżąco korzystają banki, instytucje pożyczkowe, operatorzy telekomunikacyjni oraz inni dostawcy usług masowych. Zastrzeżenia możemy dokonać osobiście lub zdalnie, np. poprzez ogólnopolski numer **828-828-828**, pod którym możemy także zastrzec utraconą kartę bankową.

W przeciwieństwie do organów ścigania, które odnotowują jedynie utratę dowodu osobistego, paszportu bądź prawa jazdy wskutek popełnienia przestępstwa, w systemie **Dokumenty Zastrzeżone** uwzględniane są także przypadki zwykłego zagubienia dokumentów. W sytuacji, kiedy fizycznie nie utraciliśmy dowodu osobistego, paszportu czy innego dokumentu, jednak jego kopię przekazaliśmy osobom trzecim, warto również dokonać zgłoszenia do Systemu **Dokumenty Zastrzeżone**, po czym niezwłocznie wystąpić do właściwego organu o wyrobienie nowego dokumentu.

Jeśli ktoś nie posiada rachunku bankowego, także może udać się do wybranej placówki bankowej, by poinformować o utracie dokumentów. Zgłoszenia zagubienia lub kradzieży przyjmowane są bowiem także od osób niekorzystających z żadnych usług sektora finansowego. Jest to możliwe w wielu bankach komercyjnych i spółdzielczych, których lista znajduje się na stronie internetowej: **www.DokumentyZastrzezone.pl**.

Zagrożenie jest poważne. W samym sektorze bankowym, tylko w III kwartale ubiegłego roku udaremni-
no 1888 prób wyłudzeń kredytów na łączną kwotę 61,3

mln złotych – w całej gospodarce skala przestępczości jest znacznie większa.

Dokonując zgłoszenia utraty dokumentu w banku, nie tylko chronisz się przed negatywnymi skutkami przestępczej działalności z wykorzystaniem Twojej tożsamości, ale w istotny sposób pomagasz tworzyć bezpieczny świat, w którym powody do obaw będą mieli tylko złodzieje i oszuści.

Artykuł w ramach Kampanii Informacyjnej Systemu
DOKUMENTY ZASTRZEŻONE. Więcej informacji:
www.DokumentyZastrzezone.pl

Program sektorowy „Bankowcy dla Edukacji” to jeden z największych programów edukacji finansowej w Europie. Jest on realizowany od 2016 r. z inicjatywy Związku Banków Polskich przez Warszawski Instytut Bankowości. Jego celem jest edukowanie uczniów, studentów i seniorów w zakresie podstaw praktycznej wiedzy dotyczącej ekonomii, finansów, bankowości, przedsiębiorczości, cyberbezpieczeństwa i obrotu bezgotówkowego.

Dowiedz się więcej na www.bde.wib.org.pl

Pandemia zmienia zwyczaje płatnicze Polaków

Ponad połowa Polaków (54%) jest zdania, że w okresie pandemii COVID-19 wzrosła liczba punktów handlowo-usługowych, w których może zapłacić kartą, a przy tym 38% znacznie ograniczyło płacenie gotówką w ostatnich miesiącach. Wciąż jednak dla ponad 60% osób problem stanowi niedostateczna dostępność płatności bezgotówkowych na targach czy bazarach, a nawyk dezynfekcji karty płatniczej używanej do codziennych transakcji - mimo apeli ekspertów - jest postrzegany jako mało istotny - to wnioski z badania „Płatności bezgotówkowe oczami Polaków 2020”, zrealizowanego na zlecenie Warszawskiego Instytutu Bankowości (WIB) w ramach kolejnej edycji kampanii „Warto Bezgotówkowo”. Wyniki badania zaprezentowano na konferencji prasowej, przypadającej na Tydzień Płatności Bezgotówkowych.

Płatności bezgotówkowe w Polsce cieszą się coraz większą popularnością, a pandemia COVID-19 jeszcze mocniej utrwaliła pewne trendy. Jak wynika z badań, w ostatnich miesiącach blisko co czwarty Polak (38%) ograniczył korzystanie z gotówki na rzecz płatności bezgotówkowych, a 54% badanych zauważyło, że w większej liczbie punktów handlowo-usługowych pojawiła się możliwość płacenia kartą. W przypadku terenów wiejskich poprawę infrastruktury w tym zakresie odnotowało nawet 57% mieszkańców.

Jeszcze wyższy odsetek, bo aż 83% Polaków, ocenia pozytywnie ogólny dostęp do płatności bezgotówkowych w swoim najbliższym otoczeniu. Jak wskazuje WIB, w głównej mierze jest to efekt aktywności Fundacji Polska Bezgotówkowa, której przez trzy lata działalności udało się niemal podwoić liczbę terminali płatniczych w Polsce do nieco ponad miliona.

- Ostatnie miesiące były dużym wyzwaniem dla przedsiębiorców, z których część została zmuszona czasowo zawiesić lub zlikwidować własną działalność gospodarczą, a część działać w sytuacji dużych obostrzeń epidemiologicznych. Okres ten wpłynął i w dalszym ciągu wpływa na zmianę nawyków związanych z płatnościami - zarówno po stronie przedsiębiorców, jak i konsumentów. Dlatego, jako Fundacja, staramy się w naszych działaniach uwzględnić potrzeby i trudną sytuację obu tych grup - powiedział **Mieczysław Groszek**, prezes Fundacji Polska Bezgotówkowa.

Zwłaszcza, że wprawdzie 35% Polaków nie od czuwa żadnych trudności i przeszkód w związku z płatnościami bezgotówkowymi, ale już 26% ankietowanych za najczęstszą barierę podaje właśnie brak terminala płatniczego. Jeśli chodzi o miejsca, w których wciąż często nie można zapłacić kartą, respondenci zdecydowanie wskazują targowiska i bazy (64%) oraz mniejsze punkty usługowe, takie jak szewc, kwaciarnia czy warsztat samochodowy (27%).

Z badania WIB wynika, że Polacy coraz chętniej korzystają z mikropłatności - deklaruje to 60% badanych, przede wszystkim przy okazji płatności za parking, kupna biletów w komunikacji miejskiej, czy korzystania z automatów (np. z przekąskami). Jeśli chodzi o preferowaną wysokość kwoty, do której można płacić bez użycia kodu PIN, limit podniesiony w czasie wiosennego lockdownu do 100 zł jest postrzegany jako optymalny (62%), ale blisko co czwarty badany (24%) chciałby, aby kwota ta była dwukrotnie wyższa.

- Zgodnie z wynikami badania, Polacy bardzo dobrze oceniają dostęp do płatności bezgotówkowych w swoim otoczeniu. W czasie epidemii wielu z nas zmieniło swoje zwyczaje i częściej korzysta z płatności bezgotówkowych. Polubiliśmy mikropłatności. Cieszy fakt, że działania edu-

cyjne budujące umiejętności cyfrowe Polaków, przeciwdziałające wykluczeniu cyfrowemu, przyczyniają się do tego, że coraz swobodniej korzystamy z możliwości, jakie dają płatności bezgotówkowe. W ramach działalności Fundacji Cyberium i KIR - naszego fundatora, czynnie angażujemy się w projekty, które kompleksowo wspierają digitalizację. Wierzymy, że realizowane przez nas zadania stanowią znaczący wkład w budowę nowoczesnej i przyjaznej cyfrowej Polski - mówi **Dorota Dublanka**, prezes Fundacji KIR na rzecz Rozwoju Cyfryzacji Cyberium.

Polacy, mimo coraz większego zainteresowania korzystaniem z karty, chcą jednak mieć pozostawioną możliwość decyzji co do formy płatności - 62% respondentów uważa, że tempo rozwoju obrotu bezgotówkowego w naszym kraju powinno pozostać na dotychczasowym poziomie, co w ich ocenie zagwarantuje wolność wyboru w tym zakresie. Ważne jednak, że według danych WIB, w okresie trwającej pandemii aż 89% Polaków nie spotkało się z odmową przyjęcia płatności w formie gotówki.

W obliczu obecnej sytuacji epidemiologicznej, korzystanie z różnych form płatności, zyskało dodatkowy aspekt, związany ze zdrowiem i zasadami higieny. Jak wskazywały niektóre z analiz Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), tradycyjne banknoty i monety mogą być źródłem przeniesienia wirusów. Tymczasem, jak pokazują badania WIB, połowa Polaków (51%) uważa, że tradycyjne pieniądze nie są nośnikiem koronawirusa - najwięcej, bo aż 60%, jest takiego zdania wśród osób młodych (18-24 lata). Badani sceptycznie podchodzą także do apeli, aby nawet w przypadku korzystania z form bezgotówkowych, pamiętać o regularnej dezynfekcji np. kart płatniczych - aż 64% Polaków w ciągu ostatnich 6 miesięcy wcale lub prawie wcale nie stosowało takiej praktyki odnośnie karty, używanej do codziennych płatności.

„Warto Bezgotówkowo” to kampania informacyjna organizowana przez Warszawski Instytut Bankowości we współpracy z Fundacją Polska Bezgotówkowa i Fundacją KIR na rzecz rozwoju cyfryzacji CYBERIUM. Jej celem jest edukowanie uczniów, studentów i seniorów w zakresie podstaw praktycznej wiedzy dotyczącej płatności bezgotówkowych.

Więcej informacji: WartoBezgotowkowo.pl

Można zgłaszać się do małego ZUS plus

Od początku 2021 roku można zgłaszać się do małego ZUS plus, który uprawnia do płacenia niższych składek na ubezpieczenie społeczne. Ulga nie dotyczy jednak składki zdrowotnej.

Mały ZUS plus jest dla przedsiębiorcy, którego przychód w poprzednim roku kalendarzowym nie przekroczył 120 tys. zł. Jeśli działalność gospodarcza była prowadzona krócej, limit przychodu wylicza się proporcjonalnie do liczby dni prowadzenia firmy. Z ulgi skorzysta tylko osoba, która prowadziła działalność gospodarczą w poprzednim roku przez co najmniej 60 dni. Na „małym ZUS plus” można być maksymalnie przez 36 miesięcy w ciągu ostatnich 60 miesięcy prowadzenia firmy. Ulga dotyczy tylko składek na ubezpieczenie społeczne. Składkę zdrowotną przedsiębiorca opłaca w pełnej wysokości.

Przedsiębiorca, który chce korzystać z małego ZUS plus i spełnia warunki, powinien zgłosić się do ulgi maksymalnie **do 1.02 br.** Zrobi to, składając w ZUS odpowiednie dokumenty: ZUS ZWUA (wyrejestrowanie z dotychczasowym kodem ubezpieczenia) oraz ZUS ZUA lub ZUS ZZA (zgłoszenie do ubezpieczeń z kodem właściwym dla małego ZUS plus: 05 90 albo 05 92). Osoba, która korzystała z małego ZUS plus w 2020 r. i nadal spełnia warunki w 2021 r., nie musi ponownie zgłaszać się do ulgi.

Dodatkowo każdy korzystający z małego ZUS plus w 2021 r. musi złożyć dokumenty rozliczeniowe ZUS DRA cz. II lub ZUS RCA cz. II z kompletem ZUS DRA za styczeń 2021 r. (do 10 lub 15.02) lub pierwszy miesiąc, w którym wznowiła/rozpoczęła na nowo działalność pro-

wadzoną w 2020 r. (w terminie do 10 albo 15 dnia następnego miesiąca) z informacją o rocznym przychodzie, rocznym dochodzie oraz formach opodatkowania z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej.

Kwota składek przy małym ZUS plus zależy od dochodu. Podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne jest połowa przeciętnego miesięcznego dochodu uzyskanego z działalności w poprzednim roku. Nie zmienił się za to sposób obliczania minimalnej i maksymalnej podstawy wymiaru składek. Podstawa wymiaru składek nadal będzie musiała się mieścić pomiędzy 30 proc. minimalnego wynagrodzenia krajowego a 60 proc. prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia (czyli między 840 a 3155,40 zł w 2021 r.).

Kto nie może skorzystać z ulgi?

Z małego ZUS plus wykluczone są firmy, które rozliczają się na podstawie karty podatkowej z jednoczesnym zwolnieniem sprzedaży od podatku VAT oraz te, które prowadzą także inną pozarolniczą działalność (np. jako wspólnik spółki jawnej). Z ulgi nie skorzysta także osoba, która wykonuje dla byłego lub obecnego pracodawcy to, co robiła dla niego jako pracownik w bieżącym lub poprzednim roku kalendarzowym. Ulga nie jest przeznaczona także dla osób, które dopiero założyły swoją działalność. One mogą skorzystać z innych możliwości. Najpierw 6-miesięczna „ulga na start”, a następnie dwa lata „preferencyjnych składek” opłacanych od podstawy równej 30 proc. minimalnego wynagrodzenia. Wszystkie te ulgi są dobrowolne.

Więcej informacji znaleźć można na: www.zus.pl.

Rubrykę redaguje:
Wojciech Dyląg
- regionalny rzecznik ZUS
w województwie podkarpackim

Ogólna charakterystyka weksla

Weksel to rodzaj papieru wartościowego, w którym jedna ze stron zobowiązuje się bezwarunkowo do spłacenia określonej sumy wekslowej we wskazanym terminie stronie przeciwnej. Przy czym wiedzieć należy, iż sam dokument weksla nie jest związany z jakimkolwiek innymi czynnościami prawnymi (np. umową).

Weksel przy tym stanowi często formę zabezpieczenia umowy.

Z wekslem możemy się spotkać głównie przy zawieraniu umowy kredytu lub pożyczki, ponadto weksle są wykorzystywane także w obrocie gospodarczym.

Istotę weksla stanowi pisemne zobowiązanie do zapłaty. Między stronami dochodzi do zawarcia umowy, w której trasant (wystawca weksla) zobowiązuje się do uregulowania w wyznaczonym terminie określonej kwoty na rzecz remitenta (wierzyciela wekslowego).

Ogólnie rzecz ujmując, weksel to dokument o określonej formie, charakteryzujący się tym, iż złożenie na nim podpisu stanowi podstawę i przyczynę zobowiązania wekslowego.

Rodzaje weksli

Weksel własny to papier wartościowy o ściśle określonej formie. Musi zawierać bezwarunkowe przyrzeczenie do zapłaty przez wystawcę weksla, przy czym wystawca jest jego jednoczesnym dłużnikiem. W dniu terminu zapłaty remitent zgłasza się do wystawcy z żądaniem uregulowania należności.

Weksel trasowany jest również papierem wartościowym zawierającym bezwarunkowe polecenie do uregulowania długu wyznaczonej osoby trzeciej (trasat). Weksel ten zyskuje moc prawną w momencie jego przejęcia. Zatem wystawca weksla (trasat) przenosi odpowiedzialność uregulowania zadłużenia na inną osobę. W konsekwencji wierzyciel zwraca się do trasata o zwrot należności, a nie do wystawcy weksla.

Weksel in blanco to najpopularniejszy z weksli, który w momencie wystawiania celowo nie posiada wszystkich elementów wymaganych przez prawo wekslowe, jest więc wekslem niezupełnym. Zazwyczaj pozycje, które nie są wpisywane na weksel in blanco, to kwota wekslowa oraz czas i miejsce realizacji zobowiązania, a więc jego najistotniejsze elementy. To posiadacz weksla uprawniony jest do jego wypełnienia, w tym wpisania konkretnej kwoty należności, którą później z weksla może dochodzić. Weksla in blanco używa się często przy zabezpieczeniu kredytów, pożyczek czy umów, w każdym przypadku, kiedy druga strona chce mieć gwarancję, iż osoba składająca podpis na wekslu wywiąże się ze złożonej obietnicy. W praktyce wygląda to tak, iż biorąc np. pożyczki, po złożeniu podpisu na wekslu in blanco, w którym nie ma wpisanej kwoty i daty płatności, w przypadku nie wywiązania się z zobowiązania, narażamy się na wypełnienie weksla co do żądanej przez wierzyciela należności. Uzupełniony służy do szybkiego uzyskania tytułu wykonawczego przeciwko dłużnikowi albo staje się przedmiotem obrotu i może zostać z łatwością odsprzedany np. firmie windykacyjnej. Wypełnienie weksla in blanco powinno nastąpić w oparciu o upoważnienie udzielone przez wystawcę w deklaracji wekslowej. Jest

to dodatkowy dokument, w którym znajdują się uzgodnione przez strony warunki i możliwości wypełnienia brakujących pozycji weksla in blanco.

Uzupełnienie weksla in blanco może nastąpić w każdej chwili, dlatego ważne jest, aby spisać tzw. deklarację wekslową, w której określa się warunki i sposób wypełnienia weksla. Weksel in blanco jest jednym ze sposobów zabezpieczenia wierzytelności. Pamiętać należy, iż weksel może w pewnych okolicznościach trafić do innej osoby lub firmy. W związku z powyższym najlepiej będzie, jeśli posiadacz weksla nie będzie miał takiej możliwości, ograniczając tym samym ryzyko wystąpienia nadużyć. Pamiętać należy, iż weksel nie traci swojej ważności w momencie, gdy wygasa zabezpieczone przez niego zobowiązanie. W przypadku spłaty np. pożyczki zabezpieczonej wekslem, weksel powinien zostać pożyczkobiorcy zwrócony. W innym przypadku zawsze

istnieje niebezpieczeństwo, że może pozostać w obrocie prawnym, nawet przez pomyłkę. Można również żądać zniszczenia weksla. Warto wiedzieć, że do chwili faktycznego zniszczenia weksla in blanco lub jego wydania istnieje ryzyko jego wypełnienia i próby dochodzenia roszczenia wekslowego. Dlatego podpisując weksel in blanco, należy zachować szczególną ostrożność, jednocześnie dopilnowując jego zwrotu bądź zniszczenia.

Materiał źródłowy: ustawa z dnia 23.04.1963 r. Kodeks cywilny (Dz.U. z 2020 r. poz. 1740), ustawa z dnia 28.04.1936 r. Prawo wekslowe (Dz.U. 2016, poz. 160).

Rubrykę redaguje:
Artur Maziarz - radca prawny

KACIK
EKOLOGICZNY

O soli... po angielsku

Sól Epsom - zwana także solą gorzką, epsońską lub angielską - została odkryta około XVII w. w Anglii, w pobliżu miejscowości Epsom, gdzie początkowo była odparowywana. Sól ta swoim wyglądem przypomina sól gruboziarnistą, jest bezwonna, biała i ma dość duże kryształki. Dobrze rozpuszcza się w wodzie i ma gorzki smak. Sól Epsom jest nieorganicznym związkem chemicznym, zwanym siarczanem magnezu ($MgSO_4$).

Dzięki zawartości siarki i magnezu sól Epsom świetnie wpływa na kondycję naszego organizmu i poprawia stan zdrowia. Siarka odpowiedzialna jest za **właściwości przeciwgrzybicze, antyłojotokowe i przeciwtrądzikowe** soli gorzkiej. Sól ta doskonale działa na włosy, zapobiega ich łamliwości i wykazuje właściwości przeciwłupieżowe. Siarka wspomaga także oczyszczanie organizmu z metali ciężkich, leczenie zapalenia stawów i różnych form artretyzmu. Dzięki zawartości magnezu sól gorzka ma **właściwości relaksujące i regenerujące**, działa kojąco na układ nerwowy, wspomagając jego prawidłowe funkcjonowanie. Wykazuje działanie przeciwbólowe mięśni i stawów. Usprawnia tym samym nasz układ ruchowy.

Sól gorzka znalazła również swoje zastosowanie w kosmetyce. Dzięki zawartości siarki polecana jest **przy leczeniu trądziku**, gdyż wykazuje **działanie antybakteryjne** i zapobiega rozprzestrzenianiu się wykwitów skóry. Dodatkowo poprawia jej stan i wygląd. Sól gorzka wykorzystywana jest również do walki z łojotokiem, dlatego polecana jest przede wszystkim dla cery tłustej. Sól Epsom nie tylko można stosować poprzez okłady i kąpiele. Jest również składnikiem niektórych kremów, balsamów i żelów.

Sól gorzka znajduje wiele zastosowań w codziennym życiu:

- Wzbogaca organizm magnezem w trakcie kąpieli. Do przygotowania kąpieli, podczas bólu mięśni, stawów, głowy lub przy zmęczeniu należy wylać do wanny z ciepłą wodą ok. 1 szklankę soli Epsom. Kąpiel powinna trwać ok. 15-20 minut.
- Kąpiele z dodatkiem soli Epsom polecane są również w przypadkach infekcji.
- Epsom wpływa korzystnie na poprawę krążenia krwi, zmniejsza ryzyko powstawania skrzepów, a przez to zapobiega chorobom serca i redukuje możliwość wystąpienia zawału.
- Można ją stosować do pielęgnacji włosów - ma **właściwości przeciwłupieżowe**, ponadto przyczynia się do zagęszczania włosów. Działa również przeciwłojotokowo, dzięki czemu zapobiega nadmiernemu przetłuszczaniu się skóry głowy. Sól gorzka również oczyszcza włosy i skórę głowy z pozostałości niektórych kosmetyków. Należy dodać do

stosowanej odżywki do włosów 3 łyżki stołowe soli Epsom i nałożyć mieszaninę jako maskę na wilgotne, wytarte włosy. Kompres utrzymujemy na włosach ok. 20 minut. Po tym zabiegu należy włosy dokładnie spłukać.

- Spełnia rolę regenerującego peelingu do ciała. Wystarczy garść soli zmieszać z oliwą lub olejem kokosowym. Masujemy tym preparatem ciało, a potem spłukujemy dokładnie. Peeling twarzy możemy wykonać, mieszając pół łyżeczki soli Epsom np. z olejkiem arganowym. Taki peeling, ze względu na swój skład, działa antytrądzikowo i antybakteryjnie.
- Skutecznie niweluje nieprzyjemny zapach stóp i pomaga w walce z grzybicą. Wystarczy moczyć stopy w solance przygotowanej z kilku łyżek soli i ciepłej wody. Taka kąpiel powinna trwać ok. 10-15 minut. Przy grzybicy paznokci należy stosować kurację minimum tygodniową i kąpiele stóp stosować 2-3 razy dziennie.
- Wspiera procesy gojenia i przyspiesza proces łagodzenia stłuczeń czy siniaków.
- Może być stosowana doustnie jako skuteczny i naturalny sposób na zaparcia i uregulowanie wypróżnień. Bardzo ważna jest w tym przypadku wielkość dawki (spożycie nadmiernej ilości gorzkiej soli może skończyć się ostrą biegunką).
- Świetnie nadaje się do czyszczenia niektórych powierzchni.
- Można ją stosować do zmiękczenia prania - na jeden wsad pralki stosujemy 1/4 szklanki soli z dodatkiem olejków eterycznych.
- Wykorzystuje się ją w ogrodnictwie: odstrasza insekty i owady.

Sól Epsom możemy kupić w sklepach zielarskich lub ze zdrową żywnością. Czasem można ją kupić także w delikatesach lub w sklepach internetowych.

Pamiętajmy, że **spożywanie w nadmiarze tej soli powoduje zaburzenia żołądkowo-jelitowe i biegunki**. Osoby chorujące na nerki nie powinny spożywać soli gorzkiej. Ma ona właściwości obniżające ciśnienie, dlatego też osoby o znacznym niedociśnieniu tętniczym nie powinny jej stosować. W razie wystąpienia objawów przedawkowania należy zaprzestać stosowania i skonsultować się z lekarzem. Przeciwwskazaniem do stosowania są także: nadwrażliwość na magnez, niedrożność jelit, niewydolność nerek, znaczne niedociśnienie tętnicze. Nie powinny jej również stosować doustnie kobiety w ciąży i dzieci.

Tekst źródłowy: www.natura-akacka.pl,
www.poradnikzdrowie.pl,
www.naturalniezdrowe.pl

Rubrykę redaguje:
Anna Pondo
- nauczyciel w SP w Tycynie,
pasjonatka ekologii i zdrowej żywności

Wyjątkowe rozdanie nagród w zespole Flimero

18 grudnia ub.r. zjawiliśmy się jak zwykle na treningu, aby ostatni raz przed świętami i feriami poćwiczyć. Wiedzieliśmy, że mamy wziąć ze sobą stroje klubowe i jakieś akcesoria świąteczne, ponieważ dotarły medale z mistrzostw i trenerka pani **Jolanta Magda** chciała zrobić kilka zdjęć. Trening rozpoczął się jak zwykle, ale po niedługim czasie okazało się, że był on dla nas radosną niespodzianką.

Po roku pełnym niepewności, ciągłych zmian terminów odbywania się zawodów oraz decyzji dotyczących formy zawodów, doczekaliśmy się miłego, zaskakującego dla nas spotkania. Trenerka poprosiła, żebyśmy zwinęli maty, co było dla nas wielkim zaskoczeniem, bo nie zdarza się skracanie treningów. Kiedy zajęliśmy się porządkami, zobaczyliśmy naszych rodziców, którzy zjawili się podejrzanie wcześniej. Pani Jola poleciła, abyśmy się ubrali w stroje treningowe, czapki mikołajowe, więc w dalszym ciągu myśleliśmy, że przygotowujemy się do zdjęć. Tymczasem w sali gimnastycznej SP w Tyczynie pojawił się burmistrz Tyczyna pan **Janusz Skotnicki** w towarzystwie pani dyrektor szkoły **Zofii Międlar-Mruk**. Wiedzieliśmy już wówczas, że nie będzie to zwyczajne robienie zdjęć.

Okazało się, że pierwszą niespodzianką przygotowała dla nas trenerka, organizując uroczyste rozdanie medali. Należy nadmienić, że medale, o których wspo-

mniałem wcześniej, to efekt XXIII Mistrzostw Polski Polskiego Stowarzyszenia Cheereladers. Zawody odbyły się 20.11.2020 r. i miały formułę online. Oceniano nas z telebimów, a zawodnicy, nasi trenerzy i kibice mogli śledzić występy na live streamingu. Wiadomo, że ze względów bezpieczeństwa nie było okazji odebrać nagród, a zdobyliśmy podczas tych zawodów 2 złote i 2 srebrne krążki. Nie liczyliśmy jednak na tak sympatyczną niespodziankę.

Wspólna fotografia zawodników Flimero w świątecznej odsonie

W prawdzie w Tyczynie, a nie w Kielcach, ale medalowanie odbyło się uroczystie, w bardzo miłej atmosferze. Jak przystało na tego typu uroczystość, było podium, a medale wręczali nam burmistrz **Janusz Skotnicki** i dyrektor **Zofia Międlar-Mruk**. Były również przemówienia i podziękowania. Radości nie było końca, bo docenienie nas przez znane i bliskie nam osoby jest niezwykle przyjemne.

Kolejną niespodzianką przygotowali nasi rodzice z grupy Flimero-Ero. Po odebraniu nagród mogliśmy posilić się przy szwedzkim stole. Szczególnym zaskoczeniem dla nas były przygotowane przez trenerkę i rodziców z Flimero-Ero świąteczne gadżety oraz serdeczne życzenia, które wprowadziły nas w świąteczny nastrój.

W tak trudnym dla nas roku były to niezwykle przyjemne i radosne chwile, w których mogliśmy poczuć się swobodnie, nie myśląc o tym, co nas otacza. Tym bardziej dziękujemy trenerce pani **Jolancie Magdzie**, instruktorkom: **Oliwii Gawel** i **Adzie Kopackiej** oraz naszej koleżance **Julii Rudzan** za możliwość uczestniczenia w zawodach. A łatwo nie było.

Pamiątkowe zdjęcie z burmistrzem Januszem Skotnickim, dyrektorką Zofią Międlar-Mruk oraz trenerką Jolantą Magdą

Tekst: **Piotrek i zawodniczki UKS Flimero**

Znajdź nas i polub na Facebooku

UKS TYCZYN AKADEMIA TENISA STOŁOWEGO

Hala sportowa:
SP im. S.Staszica, ul. Pułanek 4
36-020 Tyczyn

**Zajęcia dla:
DZIECI, MŁODZIEŻY I DOROSŁYCH**

KONTAKT
Sebastian Lubaś ☎ 607 604 666
Tadeusz Gryś ☎ 720 783 117
✉ tgryś@wp.pl ↗ atstyczyn.pl

Zawody w Radymnie

12 grudnia 2020 r. odbyły się XII Ogólnopolskie Zawody Combat Aikido i Ju Jitsu o Puchar Miasta Radymno. Nasz klub reprezentowało 23 zawodników z sekcji Tyczyn, Rzeszów, Lipiny oraz Wilcza Wola. Zawodnicy rywalizowali w konkurencjach: kata, kata z bronią, semi-contact oraz walkach Ju-Jitsu, w kategoriach wiekowych: U8, U10, U12 i U15. Najlepsi zawodnicy po swoich zwycięskich pojedynkach oprócz medali otrzymali pamiątkowe puchary.

Pamiątkowe zdjęcie zawodników z medalami i pucharami

Złote medale oraz okazjonalne puchary wywalczyli: **Maria Ślemp** (Kata), **Nikodem Ślemp** (kata z bronią + grappling JJ), **Patryk Ziaja** (grappling JJ), **Kacper Ostrowski** (grappling jj + semi-contact), **Patryk Ostrowski** (grappling jj + semi-contact), **Kacper Płodzień** (semi-contact), **Natalia Gałkowska** (grappling JJ).

Srebro zdobyli: **Michalina Furtek** (grappling JJ), **Krzysztof Puzio** (grappling JJ), **Julia Niemczyk** (grappling JJ), **Daniel Wójcik** (grappling JJ), **Jakub Nicpoń** (grappling JJ), **Łucja Ziaja** (Kata), **Patryk Ryczkowski** (grappling JJ), **Patryk Ziaja** (grappling JJ), **Kacper Płodzień** (grappling JJ), **Justyna Gałkowska** (grappling JJ).

Brąz wywalczyli: **Julia Zwolak** (grappling JJ), **Rozalia Bzdyra** (grappling JJ), **Gabriel Lewicki** (grappling JJ), **Jeremi Rymaszewski** (grappling JJ). Nasi zawodnicy zdobyli łącznie 24 medale. Wszystkim serdecznie gratulujemy!

Tekst: **Kinga Salwa** - instruktor

Lider wznowił treningi

Po zasłużonym odpoczynku w okresie świąteczno-noworocznym zawodnicy Strugu rozpoczęli przygotowania do rundy rewanżowej. Te w tym roku przebiegają wyjątkowo ze względu na panujący czas pandemii, która, o czym już wspominaliśmy, nie oszczędziła również sportowców. Zajęcia odbywają się z pełną odpowiedzialnością za siebie i kolegów z drużyny, przy zachowaniu zasad reżimu sanitarnego.

Zawodnicy lidera kl. O realizują zajęcia, korzystając z orlika, hali i siłowni WSIZ, a także boiska i „terenu”, ciężko pracując głównie nad „mocą” przed nową rundą. Zimowe treningi urozmaicają zajęcia tabaty (*intensywny trening interwałowy*), a także trenera przygotowania motorycznego – **Piotra Leniarta**, a nad wszystkim czuwa czujne oko **Jacka Sowy**. Wkrótce mikrocykl treningowy zakończy gra kontrolna.

Oto szczegółowy plan sparingów: • 30.01 - Przełom Besko, • 6.02 - Cosmos Nowotaniec, • 7.02 - LKS Trzebownisko, • 14.02 - LKS Wola Dalsza, • 17.02 - Stal Mielec CLJ, • 20.02 - Karpaty Krosno, • 27.02 - Pogoń Leżajsk, • 2.03 - Leśna Wólka Podleśna, • 7.03 - LKS Jasionka.

Klub zdążył się już pochwalić pierwszym zimowym transferem. Do kadry drużyny **Jacka Sowy** dołączył **Kamil Drob**. To zawodnik, którego kibicom Strugu nie

trzeba specjalnie przedstawiać. Niezwykle doświadczony, 35-letni pomocnik to były gracz III-ligowych Chełmianki Chełm czy Piasta Tuczępy. Ostatnio był kluczowym zawodnikiem Stali Łańcut, a także grającym trenerem wicelidera. Do Strugu wraca po dwuletniej przerwie. Pozyskanie takiej klasy zawodnika na pewno podniesie poziom naszej drużyny, a to jeszcze nie koniec zimowych wzmocnień. Mamy nadzieję, że wkrótce będziemy mogli ogłosić kolejne nazwiska.

Co ważne, nasi zawodnicy przygotowują się do rundy rewanżowej bez presji, mając świadomość, że osiągnięty jesienią sukces był efektem dobrze wykonanej pracy, którą – podtrzymując dyscyplinę na boisku oraz zaangażowanie w treningach – można powtórzyć również na wiosnę.

Tekst: **Sławomir Ferenc** Nowy zawodnik Strugu Tyczyn Kamil Drob z trenerem Jackiem Sową

Zimowe treningi urozmaicają zajęcia tabaty

Sprzedaż piskląt, kaczek i gęsi

Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale wraz z Instytutem Zootechniki PIB ZD Kołuda Wielka podjął się ponownie w tym roku **sprzedaży piskląt 1-dniowych kaczek i gęsi** dla podkarpackich rolników.

Pisklęta pochodzą z najlepszej hodowli zasobów genetycznych ZD Dworzyska Instytutu Zootechniki w Krakowie. Dodatkowo będzie można również zakupić **brojlery kurze**. Chęć zakupu można zgłosić do **Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego w Rzeszowie**, Tyczyn, ul. Św. Krzyża 14, tel. **723-977-463, 723-977-686, (17) 22-99-276** lub do **Tomasza Salacha** - nr tel. 723-977-425 i **Magdaleny Pietruchy** - nr tel. 723-977-406 w PODR w Boguchwale. **Warunkiem zakupu jest zamówienie minimum 10 sztuk piskląt.**

Punkty odbioru piskląt: Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale lub Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Rzeszowie, Tyczyn ul. Św. Krzyża 14.

Oferta:

- **brojlery kurze** o wadze 2-2,5 kg cena: 4,5 zł/kg, termin odbioru drobiu – **po 15.01** br. (dostawa do PZDR),
- **pisklęta kaczek i gęsi:** kaczka pekin – 4 zł/szt., kaczka dworka – 4,5 zł/szt., kaczka KHO – 3,5 zł/szt., kaczka biegus – 4 zł/szt., gęś landes – 15 zł/szt., gęś kubańska – 13,5 zł/szt., gęsi ras zachowawczych – 11,5 zł/szt. - pierwsze dostarczenie piskląt na teren powiatu nastąpi po 15.03 br. (dostawy planowane są raz w tygodniu w godzinach popołudniowych).

Dodatkowych informacji udzielają:

Magdalena Pietrucha (tel. 723 977 406, e-mail: magdalena.pietrucha@podrb.pl)

Tomasz Salach (tel. 723-977-425, e-mail: tomasz.salach@podrb.pl).

PROFEUM

BIURO RACHUNKOWE

Kompleksowa i profesjonalna obsługa w zakresie usług księgowych:

- PEŁNA OBSŁUGA KSIĘGOWA FIRM (KSIĘGI HANDLOWE, KSIĘGA PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW, EWIDENCJA RYCZAŁTOWA)
- ROZLICZENIA Z URZĘDEM SKARBOWYM I ZUS - PEŁNA OBSŁUGA KADROWO-PŁACOWA
- MOŻLIWOŚĆ ODBIORU DOKUMENTÓW Z SIEDZIBY KLIENTA - ROZWIĄZYWANIE BIEŻĄCYCH I ZALEŻYCH PROBLEMÓW KSIĘGOWYCH
- POMOC PRZY ZAKŁADANIU DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ - DORADZTWO PODATKOWE ORAZ RESTRUKTURYZACJNE
- OPRACOWYWANIE BIZNES PLANÓW

UBEZPIECZENIA

Pośrednictwo Finansowe
Kredyty Gotówkowe
Kredyty Hipoteczne
Ubezpieczenia Majątkowe
Ubezpieczenia Komunikacyjne

Zatrudniamy wybitnych specjalistów w zakresie księgowości i finansów.

Godziny Otwarcia Pn. -Pt. 8.00- 16.00

518 709 469, 519 525 160

GŁOS TYCZYNA

- miesięcznik redaguje Kolegium w składzie: **Alicja Kustra** - redaktor naczelna, **Zofia Matys, Ewa Kocur, Elżbieta Domino, Agnieszka Rożek-Janda**. Stali współpracownicy: **Dorota Michalak, Monika Dziadura, Anna Pondo, Anita Drażek, Beata Byczyńska-Gruca**.

Wydawca: Urząd Miejski w Tyczynie przy współudziale Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury, Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej.
Adres Wydawcy: Urząd Miejski, 36-020 Tyczyn, ul. Rynek 18, tel. (17) 22-19-310, e-mail: glostycyzna@tyczyn.pl; www.tyczyn.pl;
Adres redakcji, korekta tekstów: MiGBP w Tyczynie, ul. Mickiewicza 1, 36-20 Tyczyn, tel. (17) 22-19-410. **Skład i łamanie, druk:** Kan Media Agencja Reklamy Kucharski Adriano, ul. Jaśminowa 1/4, 35-604 Rzeszów, tel. 506-744-345. **Redakcja** zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji publikowanych tekstów oraz korespondencji, a także opatrywania ich własnymi tytułami. Wydawca nie zwraca niezamówionych materiałów i nie odpowiada za treść ogłoszeń. Poglądy wyrażane w artykułach są poglądami ich Autorów, a nie Wydawcy.

ISSN 1231-4609

GŁOS DZIECI

Oprac. MiGBP w Tyczynie (www.tyczyn-biblioteka.pl), Dodatek do 1. numeru „Głosu Tyczyna” (1/2021)

Rozwiąż krzyżówkę

1 3

2 7

3 8 19

4 6 17 16

5 11 14

6 22 18

7 9 15 20

8 12 13 14

9 15 16

10 17 18

11 19 20

12 21

13 22

14 15

15 16

16 17

17 18

18 19

19 20

20 21

21 22

22

Pod zielonym lasem, w Leśnym Zakątku, z daleka od miejskiego gwaru, w ciszy i spokoju mieszkało trzy rody krasnali: Małe Krasnale, Wiekowe Krasnale i Wielkie Krasnale. Dzieci Małych Krasnali słynęły z psot w zakątku leśnym, stąd Mama Wielka nie pozwalała na zabawy ze swoimi dziećmi. Czym psociły Małe Krasnale? Najczęściej bawiły się na swoim podwórku, skacząc po drzewach, biegając po dachach, ale zdarzało się też, że Małych Krasnali kusiły... truskawki Wielkich i Wiekowych Krasnali. O ile Wiekowi Krasnale przymykali oko na apetyty Małych Krasnali, tak Wielkie Krasnale były oburzone. Najczęściej Babcia Wielka przychodziła do Babci Małej i mówiła:

- Wasze wnuki były w naszych truskawkach. To nieładnie. Proszę pilnować dzieci, bo następnym razem spotka ich zasłużona kara.

Babcia Mała otwierała szeroko oczy ze zdziwienia, przeproszała i brała wnuki w obronę. Kiedy przychodziła pora obiadowa, a dzieci Wielkich i Małych Krasnali bawiły się wspólnie, Mama Wielka wołała do swoich:

- Dzieci, obiaaaaad! A wy do domu! - mówiła do sąsiadów.

Pewnego razu do Małych Krasnali przyszła Goja — najstarsza córka Wielkich Krasnali.

- Mama prosi, byście przyszli—rzekła Córka Wielka.—Chce wam coś powiedzieć.

Dzieci, nie przewidując niczego złego, szybko zbiegły z górki w stronę chatki Wielkich Krasnali. Mama Wielka otworzyła drzwi, a kiedy dzieci były wewnątrz mieszkania, szybko przekręciła klucz w drzwiach i wyciągnęła długi, cienki kij.

- Przyznawać się po kolei! - krzyknęła. - Kto z was ukradł kaczki ze stawu?

- Kaczki ze stawu? - dzieci Małych Krasnali się zdziwiły.—My nie widzieliśmy żadnych kaczek.

Mama Wielka nie wierzyła dzieciom. Tymczasem okazało się, że kaczki porwał lis, ale Mamie Wielkiej nie spieszyło się, by przeprosić Babcię Małą i jej wnuki.

Czas przesunął wskazówki zegara. Dorosły dzieci Dużych i Małych Krasnali, zaczęły się weseliska. Mama Wielka wydawała za męża najstarszą córkę Goję. Kogo by tu jeszcze zaprosić? - myślała w gorączce przygotowań. — Może Krasnali od Muchomora? W sumie to ostatni dom na wsi, ale jeśli cała wieś ma się bawić, to niech się bawi. Cała wieś... poza Małymi Krasnalami, których Mama Wielka nie zaprosiła. Ale orkiestra weselna grała tak głośno, że Małe Krasnale czuły się jak na przyjęciu, tylko stołu zastawionego nie było...

Kiedy na Wieczne Poziomkowe Polany odeszły Wiekowe Krasnale, w leśnym zakątku coś się skończyło. Smutek zamieszkał nawet w ogródku, który pewnego dnia zniknął na zawsze. Wielkie Krasnale znienawidziły ścieżkę, która wiodła do lasu, zapragnęły szybkiej drogi.

- To nie do pomyślenia, aby w dobie rozwoju żyć w zacofaniu—wygłaszała mowy Mama Wielka do swoich córek i męża.

Pewnego dnia okazało się, że Olbrym Plus chce wybudować w Leśnym Zakątku wyrzutnię rakiet i przy okazji asfaltową drogę. Wielkie Krasnale postanowiły wykorzystać szansę.

- Jest mały problem—powiedział któregoś dnia syn Mamy Wielkiej.—Małe Krasnale nie wyrażają zgody!

- Że też z nimi jest wieczny problem—marudziła mama Wielka. — Potrzeba ich przekonać, że czasy, w których ścieżkami chodziło się na poziomki, przechodzą do przeszłości. Velin! - zwróciła się do trzeciej z córek— idź do Małych Krasnali i przekonaj ich, by się zgodzili na wybudowanie wyrzutni rakiet i przy okazji nowej drogi.

Niestety, Małe Krasnale nie wyraziły zgody na budowę wyrzutni ani tym bardziej nie chciały szybkiej drogi zagłuszającej spokój leśnego zakątka. Mama Wielka odchodziła od zmysłów.

W końcu pomimo protestów Małych Krasnali Olbrym Plus zbudował wyrzutnię, niedługo potem zniknęła polna dróżka, którą zastąpiła czarna powierzchnia asfaltu. Mama Wielka była zadowolona, bo nareszcie nie brudziła sobie bucików i mogła jeździć swoim szybkim autem. Nie przeszkadzało jej, że nocą nie spały zwierzęta budzone rykiem motorów, a w szybach chaty Wielkich Krasnali odbijały się światła przejeżdżających pojazdów. Mama Wielka miała twarde sen...

Czasami jesteśmy przekonani o swojej nieomyślności. Chcemy być w centrum uwagi, zbierać komplementy i nie umiemy rozmawiać z sąsiadami. A może wystarczy być jak Wiekowe Krasnale, które niejedno przeżyły i podchodziły ze spokojem do wszystkiego. Również do osiągnięć techniki.

Młodzi aktywni w gminie Tyczyn

Wyróżnienie w konkursie *Ocalmy naszą planetę...* dla zerówkowiczów z SP w Tycynie...

... i Wiktorii Jarosz, Wiktorii Wrony i Antoniny Ciupak

Uczniowie klasy IIc SP w Tycynie ze swoimi lekturnikami

Zawodniczki Flimero z burmistrzem Tyczyna Januszem Skotnickim, dyrektorem SP w Tycynie Zofią Międlar-Mruk oraz trenerką Jolantą Magdą

Mikołajkowy turniej dla przedszkolaków w SP w Borku Starym

Uczestniczki projektu *Tu jest moje miejsce, tu jest mój dom*

Fotorelacja z działalności M-GOK w Tyczynie w 2020 r.

XV Przegląd Kolędowy Pójdźmy wszyscy do stajenki

Uczestnicy zajęć feryjnych

Finał WOŚP w Tyczynie

Zajęcia fitness z trenerem personalnym Piotrem Leniartem

Obchody akcji „Burza”

Dożynki Gminy Tyczyn

Dzień Kobiet

XXIX Przegląd Kapel, Śpiewaków i Instrumentalistów
Ludowych Pogórzańska Nuta w Dynowie

